

**VERSLAG VAN DE BESLOTEN VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT –
DORDTSE DINSDAG D.D. 27 FEBRUARI 2024**

Vergaderzaal 5

**2. Agenderingsverzoek College aan Agendacommissie over Brede financiële
Business Case Parkeren**

Voorzitter: Mevrouw R. Pichel
Commissiegriffier: Mevrouw L. Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Ayverdi (DENK)
Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Van Pelt (Forum voor Democratie)
Dhr. Portier (SP)
Mevr. Schnabel (PvdA)
Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)
Dhr. De Vries (VSP)

Ambtelijke ondersteuning:

Mevr. K. Boom
Mevr. S. Platenkamp
Dhr. E. Kruidhof (Senior Adviseur Parkeren)
Dhr. P. Vissers (Beleidsadviseur Parkeren)
Dhr. B. van Hussen (Empaction)

Portefeuillehouders: wethouder R. van der Linden

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. De bel is drie keer gegaan. Ik zie dat iedereen gaat zitten. Dat, nou, kom lekker zitten. Dames en heren, we gaan even landen. We hadden net wat vergaderingen hiervoor, dus iedereen komt nog even binnen. Welkom, gaat u rustig zitten. Dank u, dank u. Goed, iedereen welkom bij deze technische sessie. Oh sorry, ik dacht, dat ik wat hoorde. Welkom alle raads- en commissieleden. Namens het college, welkom ambtelijke ondersteuning. Er wordt vandaag een presentatie verzorgd. Welkom aan de mensen, die kijken. Het is geen uitzending, sorry. Ik vertel ook even, mijn hoofd zit een beetje vol met watten. Dan weet u dat alvast. Even kijken. Ja, de reden van deze vergadering, de besloten beeldvormde vergadering bij de behandeling van de uitgangspunten Notitie Mobiliteitsplan 2040. Er is aangegeven, dat er wordt gewerkt aan een brede financiële business case, voor parkeren in Dordrecht.

En deze business case, hierin zitten alle huidige parkeervoorzieningen van Dordrecht en mogelijk toekomstige parkeervoorzieningen. Het college heeft gevraagd aan de raad, het college heeft gevraagd de raad tijdig te mogen informeren, over de financiële consequenties van de genoemde parkeermaatregelen, de nog te realiseren parkeervoorzieningen en de politieke wensen op het gebied van parkeervoorzieningen. Ik zie een vraag van de heer Portier.

De heer Portier: Ja, voorzitter. Ik heb even gekeken naar het stuk, wat hierbij zit. En ik vraag me af, waarom dit in beslotenheid moet.

De voorzitter: Wat een goede vraag. Ik ga eens even kijken, wie deze vraag zou kunnen en willen beantwoorden. Ik zie daar een hand omhoog van de heer Visser.

De heer Vissers: Ja, dank u wel. Ik kan u dat wel uitleggen. We hebben hier direct voor u in de presentatie reële exploitatiegetallen, die voor veertig jaar doorgerekend zijn en vergelijkbaar gemaakt, van zowel de huidige parkeervoorzieningen van Dordrecht als toekomstige nog aan te kopen parkeervoorzieningen, nog te realiseren parkeervoorzieningen. Dus dat ligt, markttechnisch zou Dordrecht zich op achterstand zetten, als marktpartijen die nog voor een aanbesteding of voor een tender zeg maar, een aanbieding moeten maken, dit weet. En ook de concurrentie gevoeligheid ten opzichte van de concurrerende parkeergarages. Dat is de reden, om Dordrecht niet op achterstand te zetten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Portier, is dit antwoord duidelijk en logisch genoeg voor u?

De heer Portier: Nou ja, ik ben niet echt overtuigd, maar ik laat het voor nu maar even doorgaan.

De voorzitter: Dank u wel. Ja. Even kijken hoor, waar was ik gebleven? Oh ja, dit stukje. Nou, de vergadering zoals ik net ook al zei, is op verzoek van het college als een besloten vergadering gepland. En hier komt eigenlijk nog een stukje beantwoording, wat de heer Visser net ook al heeft gegeven. Omdat vanavond cijfers worden gedeeld, die nog onderdeel worden van aanbestedingen en onderhandelingen, over bijvoorbeeld in eigendom krijgen van Parkeergarage Visstraat en sloop-nieuwbouw van Parkeergarage Spuihaven. Bij een besloten vergadering geldt automatisch de verplichting tot geheimhouding, over alle mondelinge informatie, die in deze vergadering wordt gedeeld en op documenten, moet door de commissie geheimhouding worden gelegd. Voor vanavond geldt dat dus ook voor de presentatie, die wordt gegeven. Ik kijk even rond, of alle commissieleden kunnen instemmen met deze geheimhouding? Ja, het is instemmen, of niet, de heer Portier. Goed, de vergadering is besloten. We leggen de geheimhouding op, op de presentatie en op de stukken. Ik ga vandaag vanavond het woord geven aan de heer Peter Vissers voor de presentatie. Er staat tevens, Beleidsadviseur Parkeren. Ter ondersteuning zijn aanwezig de heer Edward Kruidhof. Volgens mij zit hij achter mij, ja, ja. Senior Adviseur Parkeren. En Bart van Hussen van Adviesbureau Empaction, welkom. Dan gaan we in ieder geval voor het verslag nog even een rondje doen met de namen en dan begin ik rechts van mij.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, PvdA.

De heer Katif: Jacques Katif, Beter Voor Dordt.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

De heer Den Heijer: Rolin den Heijer, Dordtse VVD.

De heer Van Pelt: Dirk van Pelt, Forum voor Democratie.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK Dordrecht.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Kruijff: Wim van der Kruijff, CDA.

De heer Venderbos-Lambinon: Cees Venderbos, Partij voor de Dieren.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

De heer Portier: Ronald Portier, SP.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier. En voor het besluit, verslag is ook aanwezig Saskia Platenkamp en wethouder Van der Linden, Karin Boom. En, jouw naam nog een keer? Sorry. Ja, Edward Kruidhof. En dan missen we denk ik, één naam. Klopt dat, of hebben we iedereen gehad van de mensen aan tafel? Oké.

De voorzitter: Perfect. En mijn naam is Ruby Pichel en ik ben uw voorzitter vanavond. Ja, de heer Vissers. Ik ga u denk, maar gewoon het woord geven.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Meer, sorry.

De heer Van der Meer: Is het mogelijk, tussendoor vragen te stellen? Als het uit, de spuigaten uitloopt, dan grijp ik in. Ga uw gang, mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Nee, een verduidelijkende vraag. U maakt een begroting en berekeningen. Maar welke veronderstellingen zitten daar nu in, A over de groei van de stad en B over het mobiliteitsgedrag? Dus hoeveel autoverkeer, hoeveel openbaar vervoer en dat soort dingen. Wat voor veronderstellingen zitten er in uw berekeningen?

De voorzitter: Klein momentje, de heer Vissers. Ik krijg even een kleine aanvulling, ook van de heer Katif hier. Kunt u het in één keer beantwoorden.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb het even opgeschreven. Want dat was best een heel moeilijk stuk om al die investeringen, die wij wellicht gaan doen, dat is, er is volgens mij een om het zo mooi Frans te zeggen, mer a boire. Oftewel, zee kun je niet helemaal drinken. Maar in ieder geval, ik heb een vraag. En die is, die aansluit naadloos bij de heer Van der Meer. Op welke wijze of manier worden financiële overwegingen meegenomen, in het evalueren van investeringen in parkeren? En dan komt hij, met name in relatie tot het netto contante waarde-methode. Want er komt nog een keer een herhaling, ik zag u ...

De heer [REDACTED]: U mag hem nog een keer herhalen.

De heer Katif: Oké. Op welke manier worden financiële overwegingen meegenomen, in het evalueren van investeringen in parkeren? Maar dan komt hij, met name in relatie tot de netto contante waarde-methode. Want die, wordt net even beschreven.

De heer [REDACTED]: Nou, de netto contante waarde-methode is een methode, niet anders dan om de financiële getallen vergelijkbaar te maken. Maar u moet zich voorstellen. We hebben hier een x-aantal garages, die ... In dat rekenmodel, want het gaat uiteindelijk allemaal natuurlijk in rekenmodel, daar zitten heel veel variabelen in. Al die variabelen als het gaat over opbrengst, als het gaat over kosten, als het gaat over indexering, als het gaat over afschrijvingen, als het gaat over beheer, over exploitatie en heel veel meer kosten. En de netto contante waarde is niet anders dan een middel, een rekenmiddel, rekenmethodiek, een waardentechniek om alle garages vergelijkbaar te maken. Als ik de koppeling mag maken met uw vraag, als ik dan zo vrij mag zijn. We hebben een, het Mobiliteitsplan geeft ook aan, dat we een afwaardering hebben van het aantal parkeerders in de stad hè. Dat is ook het doel hè. Dat is een van de hoger liggende doelen op het beleidsstuk, dat je minder parkeren in de stad hebt. En we waarderen ook jaarlijks, het aantal parkeertransacties als ik het zo mag noemen, af. Dus het aantal parkeren, wat in de stad gaat parkeren, zal in de loop van de tijd wat afnemen, omdat we natuurlijk andere vormen van mobiliteit willen stimuleren, om naar de stad te komen. Maar ik kan u, het is een heel groot rekenmodel, met allerlei variabelen erachter. Dat ga ik niet uitleggen, want dat voegt niet zoveel toe, denk ik. Maar dat is eigenlijk de methodiek, zoals we het allemaal met elkaar berekenen. We proberen het vergelijkbaar te maken. Dat is ook wat Peter Vissers zegt, het vertrekpunt is nu zestig miljoen met alles, wat je vandaag de dag hebt aan parkeervoorzieningen. En de ambitie van Dordrecht laat zo meteen in een vervolg van deze presentatie zien, wat het dan uiteindelijk financieel betekent. Maar als laatste wat ik dan toevoeg, op basis van dezelfde uitgangspunten en dezelfde rekenmethodieken. Daardoor is de goede vergelijkbaarheid mogelijk.

De voorzitter: De heer Katif, zou u uw microfoon even willen uitzetten? Ik zie de heer Van der Meer naar de knop grijpen.

De heer Van der Meer: Ja, mijn vraag is gedeeltelijk beantwoord, dank daarvoor. Maar ik zou het op prijs stellen, als we met betrekking tot het verwachte mobiliteitsgedrag, zo precies mogelijk de veronderstellingen, die in het model zitten. Dat hoeft niet nu, maar ik zou wel op prijs stellen, om die te kunnen zien.

Van, u zegt van, het neemt langzaam af, het aantal parkeerplaatsen. Hoe gaat dat, enzovoort? Als we daar een keer inzicht in kunnen krijgen, dan zou dat fijn zijn.

De heer [REDACTED] Is voor de bandopname, voor ons verslag.

De heer Visser: Dan ga ik er even bij zitten, dat is wel zo makkelijk. Dus hier staan alle voorzieningen op, die we ook mee hebben genomen in het model. Hier staan ze ook in woord. Dat wil zeggen, dat, we hebben alle parkeergarages erin zitten, parkeerterreinen, het straatparkeren waar regulering op van toepassing is, de fietsenstallingen, maar ook de organisatie en handhaving, die daarbij hoort. Nou, en voor de toekomstige parkeervoorzieningen zit daarin het Dordthuis inclusief de fietsenstalling, de vernieuwing van de Parkeergarage Spuihaven, Parkeergarage Gezondheidspark, de fietsenstalling Drievriendenhof, de aankoop van Parkeergarage Visstraat, de realisatie van de hub Maaspark Garage, de hubs op het Maasterras, Steegoversloot versus Grote Markt. Komt zo nog in een schema, wat ik hiermee bedoel. En de mogelijkheid om op Riedijkshaven mechanisch te parkeren en eventueel iets met parkeren te doen op het Otto Dickeplein. Ook zit daar nog in bij de Maakwerk fabriek een hub op het Leerpark, de mogelijkheid tot het verplaatsen van het Energiehuis, zoals in het politiek akkoord staat en de fietsvoorzieningen, die zijn aanbevolen door adviesbureau Spark. Die heeft gekeken van, wat mist Dordrecht en wat zouden we daarbij moeten doen? Dat hebben we ook meegenomen. Maar ook de mobiliteitsmaatregelen of eerder gezegd, de parkeermaatregelen die we in het Mobiliteitsplan terug gaan zien. En die in feite ook al zeg maar, opgenomen staan in de Uitgangspuntennotitie voor het Mobiliteitsplan en in het politiek akkoord. En dat is het opheffen van die vijfhonderd straatplaatsen, het parkeer op afstand in de hub in de garage, een sterfhuiskonstructie voor die tweede parkeervergunning hè. Want de vergunning voor het parkeren op afstand en een verdere tariefdifferentiatie, om invulling te geven aan een sturend parkeerbeleid. U kunt zich voorstellen, dat dat ook een financiële component heeft. Voor de hele stad geldt, dat, we zijn een bereikbare stad en dat betekent, dat parkeren goed op orde moeten hebben. Ja? We hebben een aantal gebiedsontwikkelingen, waar we op inzetten met zijn allen en wij zetten in op kwaliteitsverbetering. Nou, we hebben de binnenstad, Spuiboulevard, Maasterras, Wantij-West, Gezondheidspark, Leerpark en we investeren in deze gebieden, in de stedelijke kwaliteit. Dat vraagt om investeren in parkeren. En die hebben allemaal een eigen netto contante waarde en dat ga ik u zo laten zien. Misschien kunt u zich in de foto, hier rechtsonder nog herinneren, dat we een aantal jaren geleden, misschien herkent u zichzelf wel, hebben we het spel Mobipolis gespeeld. Om zeg maar, u ook een beetje mee te nemen, al was het spelenderwijs tot ja, huizen bouwen kost ruimte, daar horen parkeervoorzieningen bij. Maatregelen op het gebied van mobiliteit, kan weer ruimte vrijmaken of juist ruimte kosten. Maar we hebben nou eenmaal schaarse ruimte en dat kost gewoon geld. Nou, dit schema sta ik even voor, bij u stil. U ziet hier in het linkerrijtje noem ik dat maar, dat zijn parkeergarages die een relatie hebben met gebiedsontwikkeling. Ja? In de gebiedsontwikkeling van de Spuihaven, de Parkeergarage Spuihaven, het Dordthuis. In het Gezondheidspark het vergroten van de garage in de middenzone. Zo staat er een extra kader omheen bij de Maaspark Garage, ofwel het Maasterras.

Omdat, de Maaspark Garage heeft ook een grote functie voor het zeg maar, op afstand parkeren voor de binnenstad en voor het gebied voor de Spuiboulevard. En de Hub-M5, die heeft zeg maar een grote relatie met de eerste fase van het Maasterras. M7, die staat even aan de zijlijn, omdat die pas veel later in de tijd komt. De Visstraat, de Maakfabriek, het Mobiliteitsplan zelf. Nou, en dan ziet u bij het Mobiliteitsplan zelf, die maatregelen die ik net noemde, weer terugkomen. Dan hebben we en dat noemen we een beetje het rechterrijtje, dat is de binnenstad. Dat is waar we naar gekeken hebben en waar nog veel meer keuzes eigenlijk in zijn te maken, dan de afhankelijkheid van, we moeten het parkeren goed regelen in de gebiedsontwikkelingen, die in het linkerrijtje staan. Dus de Grote Markt of, gaan we aan de slag met Steegoversloot, of beide? Wat betekent dat nou? Het Otto Dickeplein, het mechaniseren van Riedijkshaven en het verplaatsen van het Energiehuis. Nou, dat zijn allemaal nog dingen, die eigenlijk ten dienste staan van dat slijpen van die diamant om de binnenstad zeg maar, meer kwaliteit te geven en een oplossing te bieden, voor het van straat halen van het parkeren daar. Maar er zitten ... Jazeker.

De heer [REDACTED]: Pardon, over het vorige plaatje. Want het was ook al bij een eerder sheet, gezien. Het valt mij op ...

De voorzitter: Mijnheer Visser, even microfoon uitzetten.

De heer [REDACTED]: Dat, in uw opsomming wordt gedaan, alsof het opheffen van die vijfhonderd parkeerplaatsen en die sterfhuiskonstructie voor de tweede parkeervergunning, of dat twee verschillende dingen zijn. Terwijl we bij de, uitgangspunt twaalf voor die mobiliteits... voor het Mobiliteitsplan hebben vastgesteld als raad van, hé goed, die tweede, afschaf van die tweede parkeervergunning, die sterfhuiskonstructie leidt tot het opheffen van die vijfhonderd parkeerplaatsen. Dus dat is één en hetzelfde, dat zijn niet twee verschillende dingen. Is misschien niet nodig, om daar nu een hele, heel gesprek over te doen. Maar ik wil wel even opmerken, omdat ik twee keer in het schema zie staan.

De heer Visser: Ik kan er wel heel kort op reageren. Het zijn wel wezenlijk twee verschillende dingen. Omdat een parkeerplaats in Dordrecht, met het mengvormsysteem wat wij kennen, wordt niet exclusief gebruikt door alleen die tweede vergunninghouder. Die wordt overdag gebruikt door die mensen, die komen winkelen en op straat parkeren. Dus het verplaatsen van een tweede vergunninghouder wil niet één op één betekenen, dat dat ook gelijk een parkeerplaats minder is. Het levert wel een verlichting van de parkeerdruk op en zeker, in de avond en in de nacht. Dat is ook de periode, waarop dat we die ruimte in onze parkeergarages, zeker hebben. Waar dat ze ook meer als welkom zijn, om daarheen te verplaatsen. En natuurlijk zullen we momenten op de dag hebben, waar het spannender wordt, maar het is geen één op één relatie. Dus als u zegt, als we alle tweede vergunninghouders in de garage zet, zijn we een heel eind. Ben ik helemaal met u eens, als we naar de aantallen kijken, maar dat is het niet alleen. Want wij hebben bijvoorbeeld ook met het Bewegend Bos, zijn ook mensen met een eerste parkeervergunning die, waar we mee in gesprek zitten. Zijn ook mensen die, ja, we houden altijd ook mensen die op straat parkeren, met een gehandicapten parkeervergunning bijvoorbeeld. Want ja, die hebben die loopbeperking.

Dus het is niet helemaal één op één, maar ze hebben wel een nauw verband met elkaar. Heeft u gelijk in. Dan wil ik even stilstaan bij u bij overwegingen, die er zijn in de business case. Op dit moment werken we met, binnen de financiële afspraken, die we in de Financiële Verordening en financiële afspraken, die we met elkaar gemaakt hebben. Dat wil zeggen dat we, jaarlijks uit de parkeerexploitatie dragen we achthonderdvijfenzeventigduizend euro af uit de parkeerexploitatie, aan de algemene middelen. Maar we werken ook zonder restwaarde in de, met het afschrijven van onze garages, dus ze worden helemaal tot nul euro afgeschreven. Dat betekent ook iets, hoe je met iets rekent. Als we hier andere keuzes in zouden maken, dan krijgen we ook andere bedragen, die ik u direct laat zien. Ik laat u ook zien, wat dat zeg maar als we dat door zouden vertalen, als we die andere keuzes zouden maken, wat dat financieel betekent. Dat laat ik u in een paar sheets daarna zien. En ik laat u ook zien, direct, wat is nou de keuze op het wijzigen van tarieven? En daarvoor hebben we ook tarieven vergeleken met andere gemeentes, om even een inzage te geven in, wat betekent dat nou? Is Dordrecht nou een dure gemeente, goedkope gemeente? Doen we het nou beter of doen we het nou slechter als andere? Nou, die mobiliteitsmaatregelen die ik net noemde, hier staan ze weer genoemd hè. Met het Mobiliteitsplan, wat we voor u aan het maken zijn. Nou, dat komt eigenlijk neer met van, je kan veel doen aan STOMP en de mobiliteitstransitie, maar het kost wel geld. Netto contant komt dat neer op zeventien miljoen euro ja, die maatregelen. Dat kost gewoon geld, die kwaliteit toevoegen aan de stad. Als we kijken naar de parkeervoorzieningen in het linkerrijtje, dan ziet u, dat ze allemaal individueel gescoord zijn. Waarbij we ook geoptimaliseerd hebben van, waar gaat nou wie parkeren? Want het, Parkeergarage Spuihaven zal steeds meer in beeld komen als op, kort parkeergarage in plaats van als lang parkeergarage. En daarmee ook een veel betere exploitatie hebben als bijvoorbeeld nou, noemt u maar op het Maaspark, waar mensen op afstand straks staan te parkeren, omdat men daar in die hub zeg maar, overstapt op een andere vervoerswijze. Nou, alles bij elkaar, leidt dat tot een negatieve netto contante waarde van honderdachtenvijftig miljoen. Als u dan nog even in gedachten houdt ...

De voorzitter: U heeft een onderbreking van de heer Portier.

De heer Portier: Ja. Als ik het goed begrijp, is dat door die gebiedsontwikkeling, die u noemt, de achteruitgang in de opbrengsten van de parkeergarage, in netto contante waarde over, tot 2040. Zie ik dat goed of hoe moet ik dat precies zien? Want er worden hier bedragen ...

De heer Vissers: Nee, u moet het zo zien hè. We hebben nu bijvoorbeeld een relatief oude parkeergarage Spuihaven staan. Die staat er al bijna veertig jaar, dus die is ook bijna helemaal afgeschreven. Alles wat je bouwt kost geld, dat wordt geleend. Daar heb je kapitaallasten op, rente en afschrijving. En u kunt zich voorstellen, dat een nieuwe parkeergarage gewoon, die kost gewoon veel meer, maar dat levert niet gelijk meer parkeerders op. Nee, dat levert gewoon een mooiere en een betere of een grotere parkeergarage op. Kost gewoon geld. We gaan heel veel nieuwe dingen doen, we hebben heel veel nieuw nodig. Ja? Heb ik hem zo voor u proberen, eenvoudig mogelijk uit te leggen? Anders roep ik gewoon mijn hulptroepen in.

De heer Portier: Ja, ik vind het een schrikbarend bedrag, maar hopelijk komt u nog met een tegenbedrag.

De heer Vissers: Ja, ja, zeker, zeker. Ik ga u meenemen in die bedragen hè. Want ik liet u toen straks zien hè, bij ongewijzigd beleid als we niks doen, wat eigenlijk geen optie is hè, want we willen dat we meer inwoners krijgen, zitten we met die zestig miljoen positief. We hebben mobiliteitsmaatregelen, die kosten ons zeventien miljoen. Dan hebben we nu een vertrekpunt, drieënveertig miljoen positief. Dan hebben we het realiseren van de parkeerlocaties in feite, in die gebiedsontwikkeling. Eigenlijk keiharde randvoorwaarde, om al die woningen te kunnen realiseren. Dan gaat er honderdachtenvijftig miljoen af. Nou, hebben we nog een miljoen voor afronding. U zou zeggen, nou, ik heb dat niet altijd in mijn achterzak zitten, om af te ronden. Maar zo werkt dat hier wel. Dan kom je uit op een netto contante waarde van honderdzesentien miljoen, als we het zo zouden doen. Maar we zijn er nog niet. Want, ik heb u ook gezegd, we hebben ook nog parkeerlocaties in de binnenstad, die we zouden willen realiseren. Daar zit wel degelijk een keuze in hè. Van de Grote Markt, Steegoversloot, Otto Dickeplein, hè. U ziet, dat is ook gelijk de duurste en de lastigste, ook vanwege zijn vorm en de plek met vervuilde grond. Maar ook het mechaniseren van Riedijkshaven. Een kleine garage waar je van zesenvieftig parkeerplaatsen naar zo'n honderd, honderdveertig parkeerplaatsen kan komen, maar wel je doelgroep verandert van kort parkeren naar lang parkeren. Ja? En het is een nieuwe techniek voor Dordrecht, die we niet één op één gelijk zo in onze la hebben liggen. Maar ook het verplaatsen van het Energiehuis, dat is afbreken en opbouwen. Dan heeft u nieuwe kapitaallasten en dus meer rente en afschrijving, dan wanneer je hem laat staan. Nou, dat komt neer uiteindelijk, netto contant tien miljoen. Het levert eigenlijk nog geen parkeerders meer op, u geeft dan alleen een andere kwaliteitsimpuls aan dat Wantij-West. Nou ja, en dat is de afweging, die we u ook mee willen geven als raad, wat mag parkeren kosten, om wat te doen hè? Buiten het feit zeg maar, wat nodig is. Nou, ik zei het u daarstraks al hè van, we schrijven nu af tot nul. We zouden ook kunnen afschrijven, een restwaarde tot vijftientwintig procent. Want als we iets slopen tegenwoordig, net zoals de Veemarkt, dan een ander wil het graag kopen, dus er zit ook nog een waarde in. En vijftientwintig procent is best reëel, maar hebben we niet voor gekozen in Dordrecht, in onze Financiële Verordening. Nou, dat is ook iets waar u over gaat, dus vandaar dat we deze overweging met u, aan u mee willen geven. Dat geldt hetzelfde, met het stoppen van de afdracht, van achthonderdvijfenzeventig hè. Dat doen we al ruim tien jaar, dus dan kunt u zelf uitrekenen, hoeveel dat al bijgedragen heeft, aan andere mooie dingen die je in de stad kan doen. Alleen, we moeten denk ik, eerlijk de balans opmaken, waar hebben we het voor nodig en waar willen we het aan besteden? Ook daar gaat u over. De tariefsverhoging zeg maar, die we zeg maar nodig hebben om het allemaal te kunnen betalen, dat is de tariefdifferentiatie om meer sturend parkeerbeleid zeg maar, in te zetten. Die hebben we zeg maar, vereenvoudigd in het model met nou, als we de tarieven zeg maar twintig procent op straat verhogen en vijftien procent op de garages, wat is dan het effect van die verhoging? En dat laat ik u ook zo zien. Maar uiteraard, in het daadwerkelijke tariefdifferentiatie doorvoeren, zal dat veel fijnmaziger bekeken worden, wat dat uiteindelijk moet worden.

De heer [REDACTED] Korte vraag over die over die afdracht, omdat er natuurlijk nu grote kosten aankomen. Begrijp ik het goed, dat zeg maar als we in de afgelopen jaren minder parkeeropbrengsten naar de algemene middelen hadden gestuurd, dan hadden we nu een wat grotere spaarpot voor het onderhoud en de investeringen, die eraan komen.

De heer Vissers: Dat klopt, dat is correct. Ik kom er op, bij de laatste sheet ook bij terug. Want u doelt op de EPV hè? Nou, die EPV is bedoeld zeg maar, als tegenwaarde om zeg maar, de exploitaties te kunnen draaien. EPV is nooit bedoeld geweest zeg maar, om zeg maar investeringen mee te bekostigen. Dat is eigenlijk altijd geleend geld. Eén uitzondering ooit geweest en dat was het Energiehuis. Want toen zat er voldoende in de pot, om het zomaar te zeggen.

De voorzitter: De heer Portier, ga uw gang.

De heer Portier: Ja, we rekenen het netto contante waarde tot 2040. We schrijven af tot nul. Komen allemaal nieuwe parkeergarages. Ik neem aan, dat die een afschrijvingstermijn hebben van, iets van veertig jaar? Of wordt er dan gekeken van, over die veertig jaar of wordt er gekeken van, tot 2040?

De heer Vissers: Nee, de parkeergarages zijn allemaal doorgerekend over een looptijd van veertig jaar. En die zijn dan netto contant gemaakt. Dus ik snap de verwarring hè. Het Mobiliteitsplan gaat over 2040. Maar parkeergarages is de reguliere rekenmethode, die we hier afgesproken hebben, is veertig jaar. En ja, dat kom ik op de laatste sheet ook terug, er is ook een mogelijkheid, om een andere keuze in te maken. Want dat gebouw is na veertig jaar echt niet op. En dan moet u zelf maar even nadenken, is dat nou positief of negatief? Dan moet u het maar vergelijken met uw eigen hypotheek. Als u die voor dertig jaar afsluit of voor tien jaar, moet ik dan per jaar heel veel betalen? Of heb ik aan het einde van de rit, meer betaald? Ja? Maar goed, gaat misschien te ver voor nu. Ja. Wat ook meespeelt is van, we hebben alles doorgerekend zonder de bijdrage van de Dordt 2030-middelen nog. Ja? We hebben ook nog niet doorgerekend, met eventuele bijdrages van ontwikkelaars. We hebben ook nog niet doorgerekend, met bijdragen uit de GREX en het regelen van eventuele overheidssubsidies hè. Soms is er subsidie te krijgen bij de Rijksoverheid, als wij mooie dingen doen op het gebied van mobiliteit. Nou, wat zien we dan hier? Hier ziet u in het, linker bedragen ziet u dezelfde bedragen als net, van die parkeergarages. En rechts staat dat erbij, die min honderdachtenvijftig, dat we die terug kunnen brengen naar min honderdzevenenveertig, door te rekenen met een restwaarde van vijftwintig procent. Dus dan hebben we toch, door rekenkundig anders ergens mee om te gaan, dus al met nog een opbrengst aan het einde levensduur rekening te houden, op elf miljoen euro minder nu, vandaag. Als we kijken naar stoppen met de afdracht, dan levert dat vijftien miljoen op. Als we de verhoging van de tarieven doen, is drieëndertig miljoen. En als we dat dan weer in dit rijtje zeg maar terugzien hè, weer terug naar die zestig miljoen, zeventien miljoen voor die mobiliteitsmaatregelen, komen we op die drieënveertig miljoen uit. Nou, in het linkerrijtje gaan we uit van die achthonderdachtenvijftig miljoen. Nou, gaan naar beneden, komen we uit op min achtenzestig miljoen uiteindelijk, met die maatregelen die we net voorstellen.

En met de restwaarde vijftig procent komen uit op achteventig miljoen, die we vandaag nodig zouden hebben, om al die parkeervoorzieningen te realiseren. Dus dat is nog zonder al die bijdragen, die ik net noemde.

De heer [REDACTED] Voorzitter, mag ik één vraagje stellen? Denk, dat het wel mag, hè?

De voorzitter: Ja, uiteraard.

De heer [REDACTED] Even één vraagje, over dat stoppen van de afdracht. Die snap ik in de parkeerexploitatie, maar op de begroting van de gemeente Dordrecht heeft dat geen effect natuurlijk. Want dan krijgen we elders in de begroting gaten, die we moeten gaan oplossen. Begrijp ik toch goed?

De heer Vissers: Dat begrijpt u helemaal goed. Maar kijk, we hebben ooit gekozen voor een gesloten parkeerexploitatie. Dus wij kijken hier nu, wat dat doet voor de parkeerexploitatie an sich. Maar u heeft helemaal gelijk, ergens anders ja, komt u in de begroting achthonderdvijfenzeventigduizend euro jaarlijks tekort. Dus het is serieus iets, waar je met elkaar over moet hebben. Ja? Dus, of je neemt de pijn in parkeerexploitatie, of ergens anders. Maar daar gaat u over.

De voorzitter: Ik heb nog een vraag van de heer De Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer De Heer: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik zag inderdaad daar staan, dat er is niet meegenomen, bijdrage ontwikkelaars, uit de GREX, mogelijke subsidies. Ik snap, dat je dat nu dus ook niet mee kan nemen. Is er wel iets over te zeggen? Want ik vind het heel moeilijk om, als je dan nog met een flinke min staat na veertig jaar, om in te schatten wat voor game changer dat zou kunnen zijn. Misschien op basis van andere gemeenten of uit het verleden, is daar iets over te zeggen?

De heer Van Hussen: Ja, daar kan ik zeker wat over zeggen. Kijk, wat we hier natuurlijk gedaan hebben, is sec gekeken naar de rekenkundige business case. Wat Peter al aangegeven heeft, niet naar de maatschappelijke waarde, niet naar de bijdrage van kwaliteit. Dat hebben we niet financieel, om het zomaar te zeggen in beeld gebracht. Is sec hiernaar gekeken. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de verschillende parkeergarages, die er nu zijn en alle mogelijke keuzes, die er te maken zijn van, welke wil je realiseren? Dat doen we allemaal ten behoeve van een gebiedsontwikkeling. Dat doen we allemaal ten behoeve van wonen in een gebiedsontwikkeling of werken in een gebiedsontwikkeling of andere functies. Dat wordt allemaal, veelal door ontwikkelaars gedaan. Wat je in heel veel gebiedsontwikkelingen ziet en daardoor staat hij hier ook, zonder de bijdrage van ontwikkelaars is, als ontwikkelaar zelf die, een parkeerbak moet maken of een parkeerplaats moet maken, al niet onder de grond, dan is dat een hele grote investering voor een ontwikkelaar. Op een moment, dat we met die ontwikkelaar in gesprek kunnen door te zeggen oké, koop bij ons honderd, tweehonderd of x-aantal abonnementen of parkeerrechten langjarig. Dat betekent, dat die ontwikkelaar een afkoopsom kan maken.

In heel veel gebiedsontwikkeling zie je dat, elke gemeente heeft een Parkeernormen Nota, die hebben jullie ook. En elke, veel gemeentes waar grote gebiedsontwikkelingen zijn, die hebben een verbijzondering op een Parkeernormen Nota met afkoopbedragen, die een ontwikkelaar moet betalen in geval, die niet zelf realiseert, maar gebruik maakt van bijvoorbeeld gemeentelijke parkeergarages. Dat kan een serieuze plus zijn of een serieuze opwaardering zijn van je financiële resultaten. Waarom? Omdat je die parkeergarage dubbel gebruikt, omdat je de parkeergarage voor meerdere doelgroepen kunt inzetten. En dat je een deel van de afkoopsom kunt gebruiken voor de investeringen, die je doet in het realiseren van deze parkeergarages. Ontwikkelaars zijn daar vaak blij mee, want ze hoeven niet zelf te realiseren. Ze komen, zij hebben het belang, dat ze parkeerrechten kunnen krijgen om hun bijvoorbeeld bewoners, daar te laten parkeren. Nou, dat is natuurlijk een ja, een onderhandeling, die je met een ontwikkelaar kan doen. Maar het is een veel breder spel over de grondwaardes, maar dan komen we in een heel ander onderwerp uit. Maar elke gemeente praat met ontwikkelaars, over financiële bijdrage in parkeren.

De voorzitter: Vervolg vraag de heer De Heer.

De heer De Heer: Dank voor het antwoord. Voor een belangrijk deel ook, totaal begrijpelijk uiteraard. En tegelijkertijd ben ik dan een beetje naar op zoek hè, want we hebben het over harde cijfers. Ik snap, dat dit dus geen harde cijfers kunnen zijn. Tegelijkertijd ben ik dan toch benieuwd, hebben we het dan over een bijdrage of een beperking van die kosten? Hebben we het dan over vijf procent? Kan het oplopen tot een kwart van de investering, die wordt gedaan? Is daar iets over te zeggen? Of gewoon niet, dat kan ook.

De heer [REDACTED]: Ja, ik kan, ik zal het kort houden. Want kijk, dat is inderdaad zoals Bart zegt, dat is een spel met de ontwikkelaar. Als hij het zelf moet realiseren en ga even uit, dat een parkeerplaats onder de grond dertigduizend euro kost, dan is hij gewoon dertigduizend euro maal zoveel parkeerplaatsen, wordt die woning gewoon duurder, want hij belast dat gewoon door. Ja? Als hij dat niet hoeft te doen, dan kan hij twee dingen doen. Of hij verkoopt die woning nog steeds duur en hij heeft een hogere winst. Dan moet de gemeente ervoor opdraaien. Maar de gemeente kan ook zeggen van, nou, wij verkopen nooit een parkeerplaats als gemeente, want we gebruiken hem dubbel. Dus bijvoorbeeld zou je kunnen zeggen, nou, als u vijftienduizend euro bijdraagt dan halen wij zeg maar, de kapitaallast omlaag. Dus dat heeft direct invloed op die veertigjarige exploitatie. Maar dan is het ook mogelijk, dat die bewoner zeg maar voor een goedkoper bedrag, een abonnement kan afsluiten. Dus dan heb je eigenlijk een win-win situatie. Die gemeente krijgt een deel van de kosten al vergoed aan de voorkant, die die meerjarig kan inzetten om de investeringslasten te verlagen, dus ook lagere kapitaallasten en rente. De ontwikkelaar hoeft maar de helft te investeren, dus kan ook die woning iets goedkoper zijn. Maar dat moet je echt goed en transparant met elkaar overleggen. En uiteindelijk gebruik je die parkeerplaats voor veel meer doeleinden. Dus je kunt zeggen, we maken een stuk kantoorruimte, die betaalt een deeltje. We maken er woningen boven, die betaalt een deeltje. En we hebben ook nog kort parkeerders, die er gebruik van maken hè.

Dus daar zit echt wel, heel veel optimalisatieslagen zijn erin mogelijk. Maar je doet in feite met die bijdrage en dat geldt ook voor die Dordt 2030-middelen of middelen uit GREX, doe je aan de voorkant de investeringslasten verlagen van de parkeergarage. Ja?

De voorzitter: Dames en heren van de commissie. Heel even in het kader van tijd. Jullie mogen natuurlijk zo inrichten zoals jullie willen, maar de heer Vissers heeft nog wel een aantal slides. Die wil hij denk ik afmaken, dus laten we even kijken, of dat lukt.

De heer Vissers: Misschien kan ik hem even afmaken en dan weten we gelijk, hoeveel tijd we nog hebben voor vragen. Maar houdt u ze zeker vast en u mag ze ook altijd gewoon nog, even op de mail naar mij sturen, totdat ik er ook gewoon netjes antwoord op kan geven. Want zou zonde zijn, als vragen onbeantwoord blijven. Ik had het al eerder gezegd van, stel nou voor, dat je dat allemaal niet doet. Ja? Aan die voorwaarden sleutelen. Dan kom je eigenlijk uit om het kostendekkend te maken hè, om die miljoenen in de min die we net zagen weg te poetsen, op tachtig procent tariefsverhoging op straat. Van drie euro tachtig naar zeven euro twaalf. En in de garage voor vijftig procent. En overall voor de gemeente, dertig procent zeg maar. Nou, het staat er al niet voor niets onder, he. Dit is natuurlijk niet reëel. We zijn geen Amsterdam. Maar we zijn wel uit de kosten, dus financieel, financieel is dit natuurlijk wel gewoon een mogelijkheid. Maar ik verwacht niet, dat u daarvoor gaat kiezen. Als we ook even kijken, hoe staat Dordrecht er dan voor, in zijn tarifiering nu? Dan zie je dat, we hebben met een aantal steden vergeleken. En één staat niet in de tabel, maar heb ik nog wel even genoemd, om u mee te geven. Als we kijken, dan zijn de bezoekerstarieven in Dordrecht soms hoger, maar meestal lager. En we hebben hier ook nog even gezegd, centrum en schil met elkaar op rij gezet. Zodat u een beetje gevoel erbij krijgt, zijn wij nou een hele dure gemeente of een goedkope gemeente? Maar ook ten aanzien van de tarieven voor bewonersvergunningen, die zijn eigenlijk vergelijkbaar met andere steden. Alleen Nijmegen is veel goedkoper, maar daarentegen is Haarlem twee keer zo duur. Om u een gevoel te geven. En Haarlem is ook twee keer zo duur met zijn kort parkeertarieven. Heeft misschien iets met Amsterdam te maken.

De voorzitter: De heer Kuhlmann. neerkomen.

De heer Vissers: Nee, dat zei ik net. Die heb ik niet meer in een tabelletje staan, maar neem u dat van me aan.

De heer Kuhlmann: Ja, ik ben toch, ik ben ook even gaan kijken. En dan als je kijkt naar die, bijvoorbeeld hè die bewonersvergunningen. Zijn legio gemeenten waar die gratis of een heel stuk goedkoper dan in Dordt en dan heb ik het echt niet over kleine gemeenten of heel ver weg. Bijvoorbeeld Breda is het gratis, Den Haag is het goedkoper, Rotterdam is het goedkoper. Toen zat ik te kijken van, goh, wat maakt nu deze selectie? Zijn we allemaal Arnhem, Gouda, Leiden, Nijmegen, toevallig gemeenten met een nogal ja, linksig stadsbestuur. Dus dat maakt misschien, kleurt een beetje de tabel.

De heer Van Hussen: U mag mij, van mij aannemen, dat we ze niet op links of rechts geselecteerd hebben. We hebben gekeken naar wat is, zijn vergelijkbare gemeentes met Dordrecht? Kijk, het is, Breda is gewoon veel groter, Rotterdam is nog groter.

Dat is gewoon niet realistisch. En u heeft gelijk en die discussie gaan we vanzelf nog aan straks denk ik, met elkaar, als we het over de tarieven gaan hebben bij de tariefdifferentiatie. Als u hier in Dordrecht zegt, nou, we willen eigenlijk naar nul euro net zoals in Breda, dan zal het ergens anders wel goed gemaakt moeten worden. Dus dat gesprek gaan we zeker nog met elkaar voeren. Dus die knop hebben we hier, in deze business case nog niet gedraaid.

De voorzitter: Er is nog een vraag van de heer De Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer De Heer: Ja, dank u wel. Misschien die vorige slide, één opmerking die ik erover ... Toevallig was ik afgelopen weekend in Nijmegen, dus die prijs van drie zestig, klopt precies. Alleen, dat is tot zes uur en alles na zes uur, is vijftig cent per uur. Dus daarom zal ik even te denken, is dat nou een eerlijk vergelijk met, waar we het over hebben.

De heer Van Hussen: Niet alle details kun je gelijk vergelijken, want vanavond staan we ook de hele avond in de Spaarhaven voor twee euro vijftig. Ik parkeer altijd graag hier 's avonds, mag u weten. Maar als ik in Tilburg kom in het weekend, dan betaal ik een hoger tarief als door de week. Nou, dat zijn dingen, waar we het met elkaar echt nog wel over gaan hebben. Maar u heeft gelijk hè, daar zit differentiatie in. Ook in die differentiatie, gaan we met u het gesprek nog aan. Wat wel leuk is om even te zien is van, als je met die tarieven van die andere gemeenten zeg maar diezelfde, loslaat op diezelfde exploitaties, ja, dan zie je, dat er ook hele andere netto contante waarden uitkomen. Ja? Nou, dat is even ... Natuurlijk is dat niet realistisch, om Dordrecht op te pakken en in Arnhem neer te zetten of in Gouda, maar het is wel even goed voor het vergelijk. Ja? Dat het wel degelijk van invloed is. Nou, ik kom op de laatste twee sheets nu uit hè. We hebben het al gehad over, dit is zonder die bijdragen, subsidies, GREX. Wat is nou het effect hè? Als je dat wel doet, dan heb je lagere kapitaallasten, lagere exploitatielasten en dat is gewoon een beter resultaat, voor die parkeerexploitatie. Dus de vraag is daarbij, wat heb je over voor het parkeren in de stad hè? Wat mag het kosten en wat voor overwegingen je erbij? Nou, u heeft daar allemaal uw eigen overwegingen voor, hoe hard dat u aan welke schuif wil zitten. Nou, en het zal u niet ontgaan zijn, dat de netto contante waarde van alle nieuwe te realiseren parkeervoorzieningen, negatief is. Ja? Hoe krijgen we dat nou op nul? Nou, alleen met die EPV gaan we dat niet redden, heb ik u al gezegd. Daar zit gewoon te weinig in, dus we moeten aan de slag met die tariefdifferentiatie. De detaillering van de PECS hè, want in het Maasterras hebben we bijvoorbeeld nu een heel programma hè, ambitieus programma, maar het programma in de Spuiboulevard ontwikkeling is ook continu bijgesteld en gewijzigd. Dus in de loop van de tijd moet dat zeg maar, zo'n exploitatie van een garage in die gebiedsontwikkeling, gefinetuned worden. Hoeveel abonneementhouders, van wat voor type en vergunninghouders en kort parkeerders zijn er dat nu daadwerkelijk geworden? Nou, dat is gewoon werk aan de exploitatie à la de voortgang van de EPV, zeg maar. Nou ja, het stoppen van de jaarlijkse afdracht is een overweging, die kan iets doen. Maar ook de financiële verordening aanpassen hè, die restwaarde. Maar ook die afschrijvingstermijn, die u net al noemde. Hier hebben we hem wel staan, maar we hebben hem nog gewoon niet doorgerekend. Maar dat kan natuurlijk altijd, dat we zeggen nou, stel nou eens dat we dat zestig jaar doen.

Alleen, u betaalt natuurlijk dan wel gewoon zestig jaar, ofwel twintig jaar langer rente over die kapitaal lasten. Nou ja, als u dat korter doet, betaalt u minder rente, maar is de last per jaar wel hoger. Dus dat was even het quizvraagje toen straks, ik heb hem nu verklapt. Maar dat is een afweging. En voor de rest, die bijdragen kunnen dus aan de voorkant heel veel doen. De monitoring zeg maar, is heel belangrijk van die reserve en de actualisering van die PECS. En daar hebben we, we zitten met het EPV-model, dat model is nu vijftien jaar oud. Daar moeten we echt overstappen op een nieuw model, omdat ook de BBV veranderd is. En we wel goed moeten kunnen blijven ijen, om u het juiste antwoord te geven. Ik ben door de presentatie heen, dus.

De voorzitter: Kijk eens aan, mooie timing. We hebben nog een paar minuten. Zijn er nog vragen aan, oh, ik zie een paar vingers. De heer Portier en daarna de heer Van der Kruijff.

De heer Portier: Ja, er wordt altijd gezegd, dat de auto een melkkoe is. Maar als ik het goed begrijp, zijn we of termijn over een aantal jaren, iets tussen de honderdachtenvijftig en de zestig miljoen netto kwijt hè, in waarde van nu zeg maar aan het parkeren. Is dat een juiste conclusie?

De heer Van Hussen: Nou ja, in zoverre, dat we laten zien met het vastzetten van een aantal waarden hè, want er zijn gewoon, we zijn gebonden nu aan, hoe dat we financieel rekenen. Maar als u daar andere keuzes in maakt, komen daar andere getallen uit. Als u aan de voorkant zeg maar en ook als ontwikkelaars aan de voorkant bijdragen, dan kunnen we misschien heel makkelijk, want volgens mij kwamen we uit uiteindelijk op min achtenvijftig miljoen en garages zijn dure jongens of meisjes. Ik weet niet zo goed, dat kan dat ze of ja, tegenwoordig kan alles.

De voorzitter: Nee, zijn jongens.

De heer Van Hussen: Oh, zijn jongens. Ja. Dus dat zijn echt nog wel dingen, waar je aan kan draaien. Dat is hetzelfde, die Dordt 2030-middelen, die zijn er nog. Maar waar zetten we ze nu daadwerkelijk op in? Waar zijn we, zijn ze voor nodig? In 2021 hebben we u laten zien, dat we ze niet nodig hebben voor het Dordthuis en die Spuihaven garage. Terwijl we daar wel toen geld voor, even op de reservebank hadden gezet. Nou, dan kunnen we daar andere dingen mee doen, misschien een van de andere garages realiseren. Want de Grote Markt is ook geen goedkope garage om te doen. Is dat antwoord op uw vraag?

De heer Portier: Ja, is gedeeltelijk een antwoord. Is natuurlijk wel, als je vanuit andere potjes er geld in stopt, dan gaat die exploitatie wel omlaag. Maar ja, uiteindelijk is het toch ook geld, dat je erin stopt, hè? Dus wat dat betreft is het ook vestzak, broekzak.

De voorzitter: Ja, krijgt de heer Hussen, Van Hussen, sorry.

De heer Van Hussen: Maar de basis blijft, dat je een gebiedsontwikkeling doet. Omdat je een gebiedsontwikkeling doet, heb je parkeren nodig, je wilt kwaliteit eraan toevoegen.

Wat we hier hebben laten zien, als je dat doet met de huidige rekenregels, met al die elementen die in zo'n model zitten, is het dat enorme getal van negentienhonderdachtenvijftig. Wat we hebben laten zien, dat er heel veel keuzes zijn om dat palet van honderd, dat in te zetten waardoor die min honderdachtenvijftig wat draaglijker wordt. En ja, dat is natuurlijk uiteindelijk aan u allen, om daarin de keuze te maken. We hebben geschetst, wat het palet is. Van afschaffen van afdrachten, wat reken, wat intern niet zoveel oplevert tot eenmalige tariefsverhogingen, tot ... Kortom, het is een keuzepalet, wat je uiteindelijk met elkaar hebt. Maar ik denk, dat we een goed vertrekpunt op tafel hebben liggen, om vanuit daar te denken, wat is nou slim? Wat is nou verstandig? En wat kan deze stad dragen? Kun je enorme tariefsverhogingen dragen, past dat bij de stad, kun je dat je veroorloven? Dat zijn allemaal keuzes, die in de loop van de tijd moeten worden, verder moeten beoordeeld en moeten worden uitgewerkt. Maar het geeft een mooi financieel inzicht, in waar je staat en wat je kunt en wat dan, de getallen zijn. Of ze hoog of laag zijn, is ook afhankelijk van, wat je vindt dat kwaliteit in een gebiedsontwikkeling je waard is. Ook dat is natuurlijk een afweging.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van der Kruijff, CDA. U had nog een vraag?

De heer Van der Kruijff: Ja, voorzitter. Het gaat over het volgende, parkeren op straat. Dit lijkt veel te gaan over het centrum, maar er wordt natuurlijk ook in andere gebieden op straat, betaald geparkeerd. En het ziet ernaar uit, dat het ook wel wat aan het uitbreiden is. Heeft dat nog effect op deze cijfers?

De heer Van Hussen: Ja, dat zit hier ook in hè, dus het straatparkeren is meegenomen. Dus ook wat u net zag hè, de tariefdifferentiatie is daar ook op losgelaten. Maar hier zit ook in, de mobiliteitsmaatregel, dat er vijfhonderd parkeerplaatsen van straat afgaan. Dat zijn niet alleen parkeerplaatsen voor die tweede vergunninghouder, daar wordt ook geparkeerd op door die kort parkeerder, die ook zijn bijdrage levert. Die valt dus weg. En daar hebben we, we hebben dat, vroeger hadden we hem genoemd, ik leer fietsen-factor. Maar we hebben hem uiteindelijk, STOMP-factor genoemd. Dat is wel de inzet van STOMP, die een gevolg heeft op je financiën, hè. Dat je eigenlijk met dezelfde parkeerplaatsen meer woningen van dienst kan zijn, meer inwoners, omdat ze zich anders verplaatsen dan, alleen met de auto. Maar dat wil niet zeggen, dat ze niet met de auto mogen komen. Alleen, op moment dat ze dat allemaal wel zouden blijven doen, dan gaat het business case ook financieel vooruit. Want die gaan ook parkeren. En moeten we misschien nog een extra garage bouwen. Maar dat is niet de keuze volgens mij, ja, die we met het politiek akkoord al neer hebben gelegd, zeg maar.

De voorzitter: Vervolgvrage?

De heer Van der Kruijff: Ik bedoelde hem ...

De voorzitter: Oh, andere ...

De heer Van der Kruijff: Eigenlijk iets anders. Stel, dat we betaald parkeren gaan invoeren in Reeland of in delen van Sterrenburg, waar wel eens sprake van is. Heeft dat hier effect op?

De heer Van Hussen: Nou, over het algemeen kost ons dat nog geld. Dus dan sluit ik aan bij, het is geen melkkoe. Want je hebt te maken met handhaving, automaten, alle vakken moeten op orde gebracht worden, noem maar op. Dat is nog even los van de informatieavond zeg maar, want dat doen we graag. Maar het parkeren is niet gelijk een melkkoe. Of je moet gaan zeggen, we gaan echt commerciële tarieven handhaven hè. Zoals gewoon aan Q-Park vragen, om het allemaal te doen, maar volgens mij wil je dat niet.

De voorzitter: Ga ik nog even ...

De heer Van der Kruijff: Dan toch een laatste vraag.

De voorzitter: Ja, heel snel.

De heer Van der Kruijff: Als dat in deze exploitatie zit, want dat zit dat toch, zou je dat dan niet mee moeten nemen? Als u zegt, we leggen erop toe. En we gaan uitbreiden, gaan we er meer op toeleggen, denk ik.

De heer Van Hussen: Nee, straatparkeren levert over het algemeen, die heeft minder kosten en we gaan er daar, we gaan straatparkeren vijfhonderd er vanaf halen. Dus dat kost ons eigenlijk wat geld, omdat een gebouwde parkeerplaats is veel duurder. Dus daar moet veel meer geld voor betaald worden, om die tegenwaarde op te leveren, dan die parkeerplaats op straat. Maar dat is een keuze. Dus als je zegt, puur en puur bedrijfseconomisch wil je heel veel geld verdienen, dan moet je vooral op maaiveld blijven parkeren, op het Gezondheidspark bijvoorbeeld.

De voorzitter: Denk, dat we hier nog op terugkomen. We hebben nog een laatste vraag van de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, dank, voorzitter. Ik was laatst bij een presentatie van een verkeerswethouder uit Leiden. En ondanks dat daar nou ja, bij de politieke samenstelling investeren ze daar wel heel veel in parkeergarages. Ik weet twee garages, ieder in de orde van vijftig miljoen. U bent natuurlijk ook wel, volgt natuurlijk een beetje de ontwikkelingen in het land. Het gaat natuurlijk in Dordt om een groot bedrag. Maar is het niet, naar mijn gevoel, nog een beetje bescheiden als je het vergelijkt met andere ambities van andere gemeenten? En hoe daar wordt geïnvesteerd. Bijvoorbeeld Leiden, maar er zijn natuurlijk meer.

De voorzitter: De heer Van Hussen wil antwoord geven.

De heer Van Hussen: Ik ken toevallig de twee parkeergarages in Leiden goed, want daar heb ik zeven jaar gewerkt. De Lammermarkt Garage is een vijftwintig meter diepe garage en dat is een garage, waardoor die heel, heel, heel erg duur is.

Is een totaal onvergelijkbaar financiële getal, dan waar we het hier over hebben. En voor de Garenmarkt, die hartje centrum ligt tegen allemaal oude panden, wat ook een hele dure garage is qua ontwikkeling, als gevolg van puur binnenstedelijke en alle randvoorwaarden, die daarmee te maken hebben. Is echt anders dan hier.

De heer Kuhlmann: Daar is dus meer geïnvesteerd duidelijk, dan hier?

De heer Van Hussen: Daar is meer geïnvesteerd, maar ook omdat het ander type garages zijn. Maar dan komen we echt in allerlei details terecht.

De heer [REDACTED]: Misschien een kleine toevoeging. Want ik denk niet, dat het is van ...

De voorzitter: Ik moet heel even, want we zijn echt al aan het einde van de vergadering terechtgekomen. Het is halftien, we hebben nog een vergadering. Dus even ook naar de commissie kijkend. We kunnen deze afsluiten, deze komt natuurlijk nog terug in de vaststelling van het Mobiliteitsplan. Hebben jullie voor vanavond in ieder geval, informatie opgehaald wat nodig is? Dan is dat denk ik, even dit. Wilt u wel uw bekers, flesjes en dergelijke meenemen? Griffie, hebben wij alles verder zo, voor de commissie? Ja? Dan dank ik iedereen en prettige voortzetting.

3. Agenderingsverzoek College (Chemours)

Voorzitter: De heer Portier

Commissiegriffier: Mevrouw Vermeulen

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Ayverdi (DENK)

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)

Dhr. Damen (PvdA)

Dhr. Gündogdu

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)

Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Mevr. Kamphuis (SP)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)

Dhr. Van Pelt (Forum voor Democratie)

Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)

Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge

Ambtelijke ondersteuning:

Mevr. N. van Ameijde (coördinator dossier Chemours voor de gemeente Dordrecht)

Dhr. D. Hoogland (gemeente Dordrecht)

Dhr. E. Brans (Pels Rijcken)

De voorzitter: Goed, beste mensen, we kunnen een beetje van start gaan. Opnieuw een besloten bijeenkomst. Er is ook een stuk, waar geheimhouding op is gelegd. En ook eerder is ja, in beslotenheid vergaderd en is besloten, ook in beslotenheid verder te gaan. Straks hebben we nou, gaan we aan de hand van een discussienota en een korte introductie door de wethouder praten over, wat, hoe we verder gaan met het dossier Chemours. Maar eerst moet ik, constateer, dat we inderdaad in beslotenheid op dit moment zitten. U legt dus ook verplichting op de geheimhouding. Ja? Alles wat hier zeg maar besproken wordt, de stukken, et cetera. En die geldt, totdat of de commissie of dat de raad eventueel zou besluiten, die geheimhouding op te heffen. Dan ga ik even, kijk even rond of iemand bezwaar heeft tegen de beslotenheid van deze vergadering. Er is een bezwaar.

Mevrouw Kamphuis: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, nogmaals, ik begrijp, dat er mensen willen zijn die het besloten willen. Maar ik vind het voor de burgers buiten, vind ik het ook wel belangrijk, dat ze ongeveer beetje weten waar het over kan gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, ik, we zitten in ieder geval hè, dat we nu eigenlijk die beslotenheid niet kunnen opheffen, omdat er door het college geheimhouding is opgelegd. Maar ja, moet toch inderdaad voorleggen aan de commissie van, wie er iets over wil zeggen. Ik zie de heer ...

De heer [REDACTED] Ja, dank, voorzitter. Op zich akkoord met beslotenheid nu. Maar ik deel wel de opvatting van mevrouw Kamphuis, dat het goed zou zijn om in het proces hè, we hebben nu, zijn nu een maand of vijf, zes verder sinds vorige berichten naar buiten zijn gekomen natuurlijk, over dit proces. Dat misschien in de afronding van deze commissievergadering we met elkaar zouden kunnen hebben over, wat kunnen we wel naar buiten te brengen, om onze inwoners in het proces wel mee te kunnen nemen en daarin ook wat comfort te bieden.

De voorzitter: Het is ook een van de dingen, die in de discussienota aan de orde komt. Dus wat dat betreft, gaan we het erover hebben. Voor nu is het gewoon alsnog, besloten. Ja. En ik wil dan eigenlijk de wethouder vragen, om de vergadering van vanavond of de bijeenkomst af te trappen. Kijk dat, maar goed, dat er een commissievoorzitter is, die mij weer op mijn fouten wijst. Wij moeten nog een namenronde doen. Dan begin ik gewoon aan mijn rechterhand.

Mevrouw De Jonge: Ja, dank u wel, voorzitter. Tanja de Jonge, wethouder in dit dossier.

De heer Brans: Edward Brans, Pels Rijcken. Ik ondersteun de gemeenten in het dossier Chemours.

Mevrouw Ameijde: Nanette van Ameijde, coördinator voor de gemeente Dordrecht op het dossier Chemours.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter Voor Dordt.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis, SP Dordrecht.

De heer Van Pelt: Dirk van Pelt, Forum voor Democratie.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK Dordrecht.

De heer Damen: Leo Damen, PvdA.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu, Op ons Eiland.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam, CDA Dordrecht.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier. En op de publieke tribune zonder microfoon zit ook nog Duco Hoogland.

De voorzitter: En ik ben Ronald Portier en ik ben vandaag uw voorzitter en ...

Mevrouw De Jonge: Dank wel, voorzitter. Ik hou het kort. De raad heeft op 19 december een motie aangenomen. Daarin heeft u eigenlijk uzelf gevraagd, opdracht gegeven om met elkaar te spreken in de breedte, over het dossier. Het college heeft u een memo aangereikt, om deze avond ook een beetje te helpen. De dilemma's die wij zien als college, waar we het ook al eens eerder met elkaar over gehad hebben. Die wij ook delen, zoals u ook naar het vraagstuk kijkt. Dus daar denk ik, dat we vanavond met elkaar het gesprek over kunnen hebben. Voor nu had ik ook gevraagd, of ik nog een mededeling mag doen. Het heeft ook een relatie met wat er op de agenda staat, het onderdeel communicatie. Wat ik graag met jullie wil delen is, vandaag is er in vier colleges besloten, dat we komende donderdag een nieuwsbericht uit zullen doen, over de voortgang van het proces met Chemours. We zijn een heel eind gekomen, vergeleken met ook waar we ten tijde van het memo stonden. En dit heeft ertoe geleid, dat wij ja, echt naar de buitenwereld ook willen laten weten, dat de eerste stappen genomen gaan worden, om überhaupt verder te kunnen komen tot een plan van aanpak.

Om heel concreet te zijn zullen wij aankondigen, dat we ten aanzien van de moestuinen twee proefprojecten gaan doen, twee pilots. Zodat we gaan begrijpen, wat er precies aan de hand is en wat er gedaan moet gaan worden, om überhaupt tot een plan van aanpak sanering te gaan komen.

En het tweede wat er concreet gaat plaatsvinden is, dat er metingen in Merwelanden, in de zwemplas gaan starten om ook daar meer inzicht te krijgen van, wat is precies situatie? Hoe zit het met de verbindingen met de polder erachter en waar zitten mogelijke bronnen van vervuiling? Het zijn slechts de eerste twee stappen, die we nu concreet hebben afgesproken om een start te maken. Om daarmee de input te krijgen, om de onderhandelingen verder met elkaar te gaan hebben, hoe we tot het definitieve plannen van aanpak kunnen gaan komen, voor deze twee onderwerpen. En dat we daarnaast nog steeds de gesprekken met elkaar houden van, alles wat nog ook met elkaar besproken moet worden. Want wat ons betreft, is het, dit maar een klein stukje van het hele dossier, waar we het met elkaar over moeten hebben. Dat proces gaat verder in de onderhandelingen over een fonds [REDACTED] Dat wilde ik jullie meedelen, want dat komt vrijdag uw kant op.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter?

De voorzitter: Ik wou zeggen, dank je wel. Maar, mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Die twee eerste vervolgstappen, die komen dus ook in het nieuwsbericht?

Mevrouw De Jonge: Ja, klopt. We kondigen aan, dat dit de eerste twee stappen zijn van nog veel andere acties, die ondernomen zullen moeten gaan worden. Ja.

De voorzitter: Goed. Dan is eigenlijk nu de tijd aan de fracties, om te reageren ook op de discussienota, die er geweest is. Dan zullen we ook moeten vaststellen van, in hoeverre tegemoetgekomen is aan de motie, die aangenomen is en waar deze vergadering uit voortgekomen is. Ook wil ik even weten van, of dit akkoord is wat betreft de vorm van, waar we dat nu gaan bespreken. Eigenlijk deze benen op tafelsessie. Dat we op deze manier doen, dat we iedere fractie laten reageren op de vier dilemma's hè, die zeg maar geschetst zijn of [REDACTED] communicatie, beslissingen nemen, onzekere situaties en de hele motie over de onderhandelingen. Is dat akkoord, om zo van start te gaan? Zwijgen is toestemmen. Wie kan ik het woord geven? En ik zie een hand van mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank, voorzitter. Laat ik beginnen even met die communicatie. Ik denk dat het heel goed is, wij denken dat het heel goed is, dat er een bericht gaat komen. Natuurlijk nog niet gezien, alleen daar wat over gehoord. Ook in het besef, dat alle communicatie over Chemours, dat dat gevoelig is. Dat je ja, dat het altijd wel commentaar zal opleveren. Dat met de grote belangen, de gezondheid natuurlijk die daar speelt, sterke gevoelens, dat het onmogelijk is om het voor iedereen honderd procent goed te doen. En toch is het van belang, om te communiceren. Het slechtste is, om maar stil te blijven zitten en niets te zeggen. Dat is meteen ook, sluit aan denk ik, bij wat mevrouw Kamphuis zei.

Wat ons betreft, alleen wat niet anders kan in beslotenheid, maar verder zoveel mogelijk delen en ook natuurlijk delen, met iedereen in de stad. Is goed, dat de gemeente daarover gaat communiceren.

In de wetenschap, dat dat vast wel wat commentaar gaat opleveren. En nou ja, dat we daar natuurlijk van moeten leren. Ga ik door naar de eindvraag van ja, het, of we het eens zijn over, met het college eens zijn om onderhandelingen te voeren.

Pels Rijcken, dat is niet zomaar een kantoor, dan heb je de top van de markt te pakken, om het maar even zo te zeggen,

Nou, helemaal als het geheime onderhandse afspraken zijn, daar moeten we, die kant moeten we niet op. Ook een schikking heeft natuurlijk zijn waarde. Maar ik denk, dat de openbaarheid daar, daarvan, dat anderen daarvan kunnen profiteren, dat het heel belangrijk is. Tot slot, nog iets over het proces. Daar vroeg ook naar, voorzitter. Als we afgaan op zo'n schikking. Ik weet, dat is formeel een besluit, wat het college alleen zou kunnen doen. Ik denk dat politieke werkelijkheid is, dat het natuurlijk heel goed is om dat als college, niet alleen te doen, om dat met de raad te doen. En wat ons betreft, komt elk onderhandelingsresultaat, een potentiële schikking eerst langs de raad via een geen bedenkingen besluit. Zodat dat nooit een voldongen feit is op dat vlak, maar altijd iets waar de raad dan nou ja, zijn visie op kan geven. Tot zover.

Mevrouw Kamphuis: Dan via de voorzitter, wil ik aan mijnheer Kuhlmann vragen van, die wensen en bedenken, gaat die vergadering dan wel in het openbaar plaatsvinden? Of ook achter gesloten deuren.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dat hangt er een beetje vanaf. Maar ik kan me voorstellen, dat het gaat, als het gaat om de, als je er nog niet uit bent en je bent wel aan het onderhandelen, dat dat misschien wel iets is om in beslotenheid te doen. Alles wat je openbaar kunt doen, moet je openbaar doen. Maar er zijn sommige onderdelen, waar wij het gewoon, waar naar mijn idee wel ja, hout snijdt om dat in beslotenheid te doen. Ja, dan moet dat maar.

De voorzitter: Oké. Heeft u nog een vervolgvraag, mevrouw Kamphuis, of ...? Dan was er een vraag of misschien verhaal, van de heer De Heer.

De heer De Heer: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik zit even over die communicatie na te denken. Ik vind dat bijzonder belangrijk en tegelijkertijd ook heel lastig.

Ik begrijp ook alle emoties, die er ook worden gedeeld. Dat we veel meer zouden willen delen, dan dat we kunnen delen. Dat we dan met, tegen heug en meug er toch vaak mee akkoord gaan. Ook ik. Ik moest heel erg denken aan een zin, die in het politiek akkoord staat ook. Onze betrouwbaarheid als overheid, Dordrecht, tonen we door voorspelbaar te zijn. Dus ik vind het een mooi bericht, dat we binnenkort hè, dat er een nieuwsbericht komt in gezamenlijkheid met andere gemeenten. Ik zou ervoor willen pleiten, dat we dat op een bepaalde voorspelbare manier misschien, de komende tijd gaan doen. En dat er misschien kon worden nagedacht, dat er met een bepaald ritme, een bepaalde regelmaat, zij het veel, zij het heel weinig, toch informatie beschikbaar komt. Zodat een inwoner niet denkt, nou ja, geen idee, wanneer er weer iets naar buiten komt. Omdat we met een bepaald ritme en een bepaalde regelmaat misschien, een bepaalde daarmee ook voorspelbaarheid gaan communiceren richting inwoners. Dat is in ieder geval iets, wat ik zou willen neerleggen. Benieuwd hoe andere commissieleden en ook de wethouder daarover denkt. Maar dat zou misschien kunnen bijdragen aan, dat wat we zelf ook in een politiek akkoord hebben opgenomen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen? De heer ...

De heer [REDACTED]: Dank u, voorzitter. Ja, een aantal punten die ik ook langs wil lopen, sluiten al redelijk aan. Allereerst, denk ik over de communicatie, dat het erg belangrijk is om dat op regelmatige basis te doen. Ook over de besloten sessies, die we hebben. En dat betekent dus vanzelf, omdat het besloten is, dat je daar heel goed wel over moet nadenken, wat je wel en niet deelt. Maar ook wanneer een sessie besloten is, zoals vandaag, kun je toch iets bedenken, iets formuleren om naar buiten te brengen, al is het maar de reden te geven, waarom het besloten is. Dat zou al heel veel, laat ik zeggen, achterdocht wegnemen bij mensen die denken, waarom moet het allemaal besloten zijn. Want daar kunnen soms goede redenen voor zijn. Dat, één ding over de beslotenheid.

De voorzitter: Er is een vraag van de heer ...

De heer [REDACTED]: Ja, waarom moeten wij besloten over communicatie vergaderen? Überhaupt. Waarom is communicatie over dit onderwerp met de burgers en andere partijen in de stad, een onderwerp om over, besloten over te vergaderen?

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Ja, wat mij betreft, is communicatie an sich niet een iets, waar besloten over vergaderd moet worden. Maar, waar ik het over heb. Als je onderwerpen hebt waarover je besloten wil vergaderen, dan kan je daar evengoed ook over communiceren. En dat is, dat probeer ik uit te leggen. Uiteraard behelst dat dan een bepaalde formulering, waarin je niet dat weggeeft, wat je besloten wil houden.

De heer [REDACTED]: Waarom is wat je nu zegt, besloten? Waarom kan dit niet openbaar gezegd worden?

De heer Den Hartog: Ja, maar dat kun je over elke zin zeggen. Wat mij betreft, kan deze zin inderdaad in alle openheid, want nu zeg ik niks, wat besloten moet zijn.

Maar ik zit hier nu toevallig. Dus het is niet zo, dat elk woord vandaag besloten per se moet zijn. Dat is precies wat ik zeg, je kunt ook over een besloten sessie zoals nu, kun je wel degelijk bepaalde mededelingen doen. En ik denk, dat dat goed is.

De voorzitter: Technisch gezien, is alles wat vanavond hier besproken wordt, besloten. Dat even voor de duidelijkheid. Was u klaar met uw verhaal? Oké, gaat u dan verder, voordat ik een ander het woord geef.

De heer Den Hartog: Ja, nog een stukje inhoud, over wat in die notitie staat. [REDACTED]

Dus dat wil ik graag meegeven. Even kijken wat ik ... Ja, verder nog even aansluitend, mag ik het afmaken, dan ben ik klaar. Denk ik, dat het inderdaad handig is aansluitend op wat de heer Kuhlmann zojuist zei, dat hoewel het college het mandaat heeft, dat er wel een wens is om regelmatig over laten we zeggen, de tussen ja, gegevens, oplossingen, wat er gesproken wordt, om daar toch ons over te informeren. Dank u.

De voorzitter: Heer Van Dam Timmers, is het een reactie of ook ...

De heer Van Dam Timmers: Een reactie. Ja, dank, voorzitter. Ja, allereerst een reactie. Ik heb ook nog wel een verhaal, wat ik graag zou willen delen of vragen die ik eigenlijk heb of opvattingen wellicht. En ik heb een vraag aan de heer Den Hartog hè. We hebben natuurlijk die discussienota en die komt natuurlijk voort uit de gedachte, dat we het met elkaar ja, gedachten willen wisselen over van, wat vind je nou belangrijk? Want dat is eigenlijk het einddoel van deze hele discussie, maar ook deze zaak met en ook wel tegen Chemours. Mijn vraag daaruit komt voort, wat is dan voor GroenLinks Dordrecht eigenlijk het einddoel in deze situatie, waar we nu in zitten? Waar zit hem dat in?

De heer Den Hartog: Nou ja, ja, ik, het valt me op, dat er best vaak gevraagd wordt naar de toekomst. En dat is altijd lastig. [REDACTED]

[REDACTED] Maar even voor alle duidelijkheid. Ik sta heel erg achter de punten van, er moet nul uit de pijp komen. [REDACTED]

[REDACTED] wat dat precies betekent? Dat is natuurlijk weer afhankelijk van, wat vindt er, wat wordt er gesproken, wat wordt er gezegd in die onderhandelingen?

Daarom wil ik ook graag tussenresultaten horen, om een inschatting te kunnen maken van, zitten we nou op de goede weg?

Zijn we op weg naar die nul uit de pijp? Zijn we op weg naar, de vervuiler betaalt? Dus ik, concreter dan dat, kan ik het eigenlijk niet maken.

De voorzitter: Wethouder wilde ook nog een reactie geven, daar geef ik u nu de gelegenheid voor. En daarna weer even de heer Kuhlmann.

Mevrouw De Jonge: Even, mijn reactie komt zomaar even op uw laatste. Wij onderhandelen niet over nul uit de pijp. Dat wil ik ook heel scherp hebben. Toevallig vanmiddag hebben we met een gedeputeerde gesproken, ook over dit proces. Omdat ja, nu we een concrete fase ingaan, we ook met hen moeten gaan dealen over zaken als, wie is bevoegd gezag? Wie mag straks bepalen, wat er mag gaan gebeuren? Dat kunnen we nog wel eens een keer, uitvoeriger bespreken. Maar ook daar hebben we gezegd, we gaan de drie dingen uit elkaar halen, om onze posities heel goed te blijven kunnen behartigen. Dit is het verleden, dit is het rechterlijke vonnis. Hier geven we nu vorm aan. Daarnaast blijven we gewoon keihard er vol op inzetten, op nul uit de pijp. Ongeacht, wat hier gebeurt. En we hebben nog onze lobby en inzet, om het restrictievoorstel Europa voor elkaar te krijgen. Die twee moet je echt los zien van, wat we in onderhandelingen bespreken. Die wil ik ook niet aan elkaar koppelen, dat wordt veel te diffuus. Kom ik even bij mijn reactie. Want u zegt, en dat is een brede vraag aan alle aanwezigen. [REDACTED]

[REDACTED] Dus ik zou ook heel graag, vanavond van u een gevoel krijgen van, [REDACTED]

De heer [REDACTED]: Zal ik daar iets aan toevoegen?

De voorzitter: Ja, is goed.

De heer [REDACTED]: Nou ja, kijk. Wat denk ik van belang is, is, uitgangspunt van die onderhandeling, dat is het vonnis [REDACTED]. Wat denk ik, een positieve ontwikkeling is, is dat nu al wordt gesproken over bijvoorbeeld die moestuinen. Dat gaat veel verder dan alleen maar die gemeentelijke eigendommen, dat is een positieve ontwikkeling. Zo zie ik ook die Merweplas of Merwedepas, ook dat is nu, is onderdeel van die onderhandelingen. Dat past allemaal niet per bij het vonnis hè. Dus dat is denk ik, een positief element. [REDACTED]

heeft, tot een bepaalde uitslag heeft dat geleid.

Dat is waar je mee te maken hebt.

Dat soort spelen, dat soort vragen spelen dan een rol.

De voorzitter: [REDACTED] zou ik er heel veel over willen zeggen, maar als voorzitter kan ik dat nu niet doen. Ik geef eerst het woord aan de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, dank, voorzitter. Ik heb een interruptie of een vraag aan de heer Den Hartog. Maar omdat de wethouder zojuist zo heel nadrukkelijk de vraag stelde van, ja, goed, he, [REDACTED]

[REDACTED] Dan richting de heer Den Hartog. We zitten hier natuurlijk benen op tafel. Wil het niet te scherp stellen, maar toch eventjes. Want u zei net van, nou ja, goed, we zijn het wel eens met de VVD, voor wat betreft hè, dat het college het niet alleen moet doen en dit college moet ons informeren. Wat ik net zei, was, ging naar mijn idee dat verder. Namelijk, een schikking, daar moet, dat moet eerst langs de raad, voordat het college daar een definitief akkoord op geeft. Via bijvoorbeeld, zo'n geen bedenkingen besluit. Ik ben even benieuwd. Kijk jij, of pardon, kijkt u of uw fractie daar een beetje, ziet u dat ook de waarde van in?

De heer Den Hartog: Zeker, daar zie ik ook de waarde van in. Ik wilde hem zelf ja, iets breder verwoorden. In de zin van, er kunnen allerlei tussenresultaten zijn. En het zou fijn zijn, als er een soort steeds heen en weer communicatie is, om op de hoogte te blijven, om te kijken of we op de goede weg zijn. Inclusief dat voorstel, waar u het over heeft.

De voorzitter: Ik geef het woord eerst aan de heer Van Dam Timmers en daarna mevrouw Herwijnen.

De heer Van Dam Timmers: Ja, dank, voorzitter. Allereerst, ben ik heel erg blij, dat we deze bespreking denk ik hebben. Ook met de discussienota, die daar in de voorbereiding ook voor gemaakt is. Het is goed om met elkaar te kijken van ja, wie, welke rol heeft en ook, hoe we daar tegenaan kijken. En een van de aanleidingen voor deze bijeenkomst was vanuit onze fractie ook, dat we het belangrijk vinden, om ook het college te ondersteunen met onze opvattingen daarin, zodat we in dit proces ook breedgedragen te werk kunnen gaan. Nou, en daar komen we eigenlijk op het volgende punt van, ja, wat is dan het uiteindelijke doel, als je bezig met zo'n proces.

Maar dat het primair gaat uiteindelijk om, hoe je als gemeente de belangen van de inwoners vertegenwoordigt. En daarmee dus ook, van de gemeentelijke grondgebieden en daarbij ook van de maatschappelijke impact. En zoals we het hebben over moestuinen zou de ja, uiteindelijk de oplossing zijn voor het probleem of het doel zou moeten zijn is, dat mensen onbezorgd kippetjes daar kunnen houden en dat ze sla kunnen kweken. Dat is de doelstelling.

Dat geldt ook eigenlijk, als het gaat om bijvoorbeeld rechtvaardigheidsgevoel. Dat gaat ook om het erkennen dan uiteindelijk van. Dat zou een doel zijn, de vraag is of dat uiteindelijk gaat lukken, dat een probleem veroorzaakt is door Chemours en dat ze daarmee schade hebben gedaan aan, in ieder geval het veiligheidsgevoel van mensen.

De heer Den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Ja, ik zou graag aan de heer Van Dam vragen, ik snap uw verhaal hoor. Maar er is natuurlijk bepaalde schade in het verleden, die niet meer ongedaan kan maken. Hoe ziet u dat dan?

De heer Van Dam Timmers: Ja, voorzitter.

De heer Den Hartog: Mag ik dan nog één korte vervolgvraag?

De voorzitter: Een hele korte dan, want ...

De heer Den Hartog: Zeker. Maar dat uitgangspunt, ben ik met u eens. Maar wat wilt u dan concreet doen aan dat, wat niet meer ongedaan kan worden gemaakt?

De heer Van Dam Timmers: Dat zou niet mijn, dank, voorzitter. Dat zou niet mijn primaire doelstelling zijn. Ja, kijk, als je daar iets voor elkaar krijgt, is dat mooi meegenomen. Maar dat is niet wat mij betreft, wat onze fractie betreft, staat steeds het belang van onze inwoner op de voorgrond. En ook ja, eigenlijk, [REDACTED] Ook, hoe je dat verhaal en daarom ook over die communicatie, is het goed om daarover te hebben. Je kan niet een soort, denk ik, het presenteren van een soort eindbod in een persbericht naar de inwoners is, doet denk ik, geen recht aan het proces wat doorlopen is. Dus als je dat met meerdere ja, als een soort opmaat naar een totaal eindverhaal presenteert steeds opnieuw, dan doe je meer recht aan het proces. Omdat mensen ook wennen aan het idee, dat we bij een bepaald einddoel zijn uitgekomen. Dat is beter dan als je qua communicatie, het einddoel of het eindbod presenteert. Je moet ook wennen aan de toekomst zeg maar, dat op een gegeven moment, we niet verder procederen.

De voorzitter: Ik denk, dat dit duidelijk is. Maar er zijn nog twee reacties, voordat ik misschien naar de verhaal van inderdaad, van mevrouw Herwijnen ga. Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ja, ik heb nog een vraag. Dank u wel, voorzitter, nog een vraag aan de heer Van Dam Timmers. [REDACTED]

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Dat zou inderdaad de doelstelling moeten zijn, wat onze fractie betreft.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: [REDACTED]

De voorzitter: De heer Damen.

De heer Damen: Ja, voorzitter. Ik denk, dat dat einddoel volstrekt onmogelijk is. Die rotzooi zit overal in. Dat is, dat valt dus nooit op te ruimen. [REDACTED]

[REDACTED] Dus je moet realistisch zijn, je gaat [REDACTED]

[REDACTED]. En ja, dan kom je niet verder met dat idealistische praatje van, einddoel is alles, alle rotzooi weg.

De voorzitter: Oké. Korte reactie, de heer ...

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik denk, dat de heer Damen me niet helemaal goed begreep. Mijn einddoel is, dat onze inwoners ermee verder kunnen. Dat betekent niet, dat elke PFAS-element verdwijnt, want dat lijkt me inderdaad niet realistisch. Maar om toch even een wedervraag te stellen. Ben ik wel heel benieuwd naar, wat het doel dan is van de heer Damen.

De voorzitter: Ik denk, dat de heer Damen daar straks in zijn woordvoering gaat toekomen. Ik geef nu het woord aan mevrouw Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dank je wel, voorzitter. Ja, ik stak eigenlijk ja, allereerst mijn hand op, omdat ik eigenlijk nog wat verduidelijking wilde hebben van de heer Kuhlmann. Mag ik het eerst eventjes doen? Voordat ik ...

De voorzitter: Ja, vooruit dan maar.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank je wel. U gaf eigenlijk, de heer Kuhlmann gaf aan, over [REDACTED] Vanwege de jurisprudentie, dat de bewoners daar gebruik van kunnen maken. Maar hoe verhoudt hij dat dan met betrekking tot de onderhandelingen, die nu plaatsvinden?

De heer Kuhlmann: Dank voor de vraag. Wat ik probeerde te zeggen, is het belang zeg maar van, dat kan of wel een uitspraak zijn, bij een uitspraak is dat heel evident. [REDACTED]

[REDACTED]

De voorzitter: En daar gaat mevrouw Herwijnen, ook nog wat over zeggen. Maar misschien kan het zo, want anders komen we misschien niet meer rond. Ik wou eerst wel geven, het woord geven aan mevrouw Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dank je wel. Ja, op zich had ik niet een bijdrage. Ik wilde alleen eventjes het gevoel meegeven, wat ik heb overgehouden aan die vorige overleg, wat we hebben gehad. En nou ja, daar gaf mijnheer Brand, heb ik het goed of niet? Ook al aan van ja, [REDACTED]

[REDACTED] Bij dat vorige overleg had ik wel een beetje het gevoel, dat er fracties waren die ja, die, [REDACTED] n [REDACTED] Dus ja, dat wil ik nog wel eventjes meegeven. Van, dat gevoel heb ik wel overgehouden aan die vorige vergadering. [REDACTED]

[REDACTED]

De voorzitter: Ik geef even het woord aan de heer Brand en daarna aan mevrouw Kamphuis.

De heer Brand: Ik wilde even reageren op wat ik zojuist hoorde, over dat, over die uitspraak die al is gedaan hè. Er is al een tussen, er is al een tussenvonnis. Het tussenvonnis is zodanig, als je gaat kijken naar wat er in essentie is overwogen door die rechtbank, daar kunnen bewoners, bedrijven hier in deze regio, nu al gebruik van maken. [REDACTED] Als je gaat kijken wat er is aangenomen, met betrekking tot de onmatigheid van Chemours waar het betreft, verontreiniging veroorzaakt vóór maart 1998, daar kan je al mee aan de slag. Daar heb je dus niet per se een eindvonnis voor nodig. We zitten in beslotenheid. In dat kader, u heeft de uitspraak ook gelezen, waarschijnlijk. [REDACTED]

De voorzitter: Heel even dan, want mevrouw Kamphuis heeft ook al [REDACTED]

De heer [REDACTED] Nee, op de ... Wat er natuurlijk niet, is wel zeg maar de uitspraak van, Chemours is voor een deel aansprakelijk, die periode. [REDACTED]

En daar kan ik me voorstellen, dat op moment dat de gemeente doorgaat en op dat onderdeel een uitspraak is of in een, in de vorm van een beschikking, dat dat helpt. Dat dat een volgende stap is, die bewoners, bedrijven in de regio enorm kan helpen.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Brand: Wil ik daar één klein ding, nog één zin aan toevoegen, als u me toestaat.

[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]. Dus mijn perspectief is dat je echt, echt, het is heel raadzaam, om met Chemours in overleg te gaan. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
De voorzitter: Dank u wel. Ik ga nu het woord geven aan mevrouw Kamphuis. Nee, nee. Ik geef nu het woord aan mevrouw Kamphuis en dan komt u straks aan de beurt.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel, voorzitter, anders ben ik mijn vraag dadelijk kwijt. Ik hoorde mevrouw Van Herwijnen zeggen van, [REDACTED]. Waar trekt de Partij van de Dieren de grens?

Mevrouw Van Herwijnen: Het is nogal een vraag, om ons te stellen. Nou ja, ik denk dat [REDACTED]
[REDACTED]

De voorzitter: Goed. Ik wil even de commissie erop wijzen, dat het niet alleen maar een technische briefing is. Maar dat we het ook met elkaar gingen hebben over, het hele proces, de communicatie, [REDACTED] et cetera. Ik zie een vinger van de heer Damen.

De heer Damen: [REDACTED] Maar betekent dat, dat de kippetjes van de heer Van Dam Timmers en de slakropjes uit zijn tuin, dan gegeten kunnen worden? Of, wat betekent, hoe moet ik me die schade voorstellen, die we zeg maar kunnen oplossen [REDACTED]

De heer Brand: Zal ik daarop antwoorden?

De voorzitter: U mag er even op antwoorden. Ik constateer wel, dat we nou nog steeds weer ergens, een beetje in de technische discussie aan het vervallen zijn. Maar, geeft u maar kort antwoord.

De heer Brand: Ik zal er inderdaad kort op antwoorden. Kijk, wat interessant is aan die onderhandelingen, die nu plaatsvinden is, dat die eigenlijk breder gaan dan wat volgt, uit het vonnis. Het vonnis ziet echt alleen maar op gemeentelijke eigendommen en nu hebben we het al over de aanpak van die moestuinen. Nou, als dat zou gebeuren, dan zou dat betekenen, dat mensen weer uit de moestuinen moeten kunnen eten, alsof er geen verontreiniging aanwezig is hè. Dus dan heb je dat deel op die manier, getackeld.

gaat er niet toe leiden, dat die inwoners weer alles kunnen doen in die omgeving, zoals het ooit is geweest. Dat is het perspectief, waarbinnen je moet handelen.

De voorzitter: Dank u wel. Is er iemand die zeg maar, ook in het algemeen zeg maar, zijn verhaal wil houden? Ik zie mevrouw Kamphuis en daarna de heer Schalken erachter.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel, voorzitter. Wij van de SP, die denken ook mee, dus we vinden onderhandelingen best wel goed. Want hè, dadelijk zegt de rechter ook van, ja, ga maar even onderhandelen. Dus goed, dat jullie daarmee bezig zijn.

Dus ja, daar wil ik een stop aan. Want uiteindelijk willen we gewoon, nul uit de pijp. Daar gaat deze onderhandelingen niet over, dat snap ik wel.

Maar zo werkt het niet.

. Dank u.

De voorzitter: Ik zie uw hand, mijnheer Kuhlmann. Maar ik wil nu eerst toch ook even, de heer Schalken-den Hartog, want die heeft het ook nog niet gezegd.

De heer Schalken-den Hartog: Ja voorzitter. Ik ga niet alle bijdrages die al zijn gedaan, overdoen vanuit onze kant. We kunnen voor heel groot deel meegaan in, wat de VVD heeft aangegeven. In aanvulling ook met betrekking tot, het informeren van de bewoners. Wat volgens mij, ook mijnheer De Heer aangaf en mijnheer Den Hartog. Daar had ook de heer Van Dam Timmers een goede bijdrage. Want ik denk dat het ja, willen wij ook als betrouwbare overheid en serieuze partner, ook als vertegenwoordiger van ook die Dordtse individuele mensen. Willen we die vertegenwoordigen, dan is het heel belangrijk dat je het liefst inderdaad op een frequente basis, toch ook de inwoners op de hoogte houdt, van waar we mee bezig zijn. Dat hoeft dan niet altijd inhoudelijk te zijn. Maar wel dat er bijvoorbeeld gesprekken gevoerd worden en dat we en dat het inderdaad, juist omdat het zo gevoelig is, niet altijd in de openbaarheid kan. Maar wel kijken wat je inderdaad, wel met elkaar kunt delen.

En wat dat betreft, is wat de heer Kuhlmann aangaf, ook heel goed. Wij zijn natuurlijk, als Dordtse gemeente zijn wij een hele grote partij. En als wij dadelijk, als daar wat uitkomt, dan hebben we daar, onze inwoners ook weer nou ja, steun aan en kunnen zij daar ook weer mee verder. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie daar nog een ... De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik heb een vraag van mevrouw Kamphuis. Want ik ben even benieuwd. [redacted]

Mevrouw Kamphuis: Nou ja, wat mij betreft, was de [redacted]

[redacted] Als ik het goed heb begrepen hoor.

De voorzitter: Wilt u daar nog commentaar op geven, mijnheer Brands?

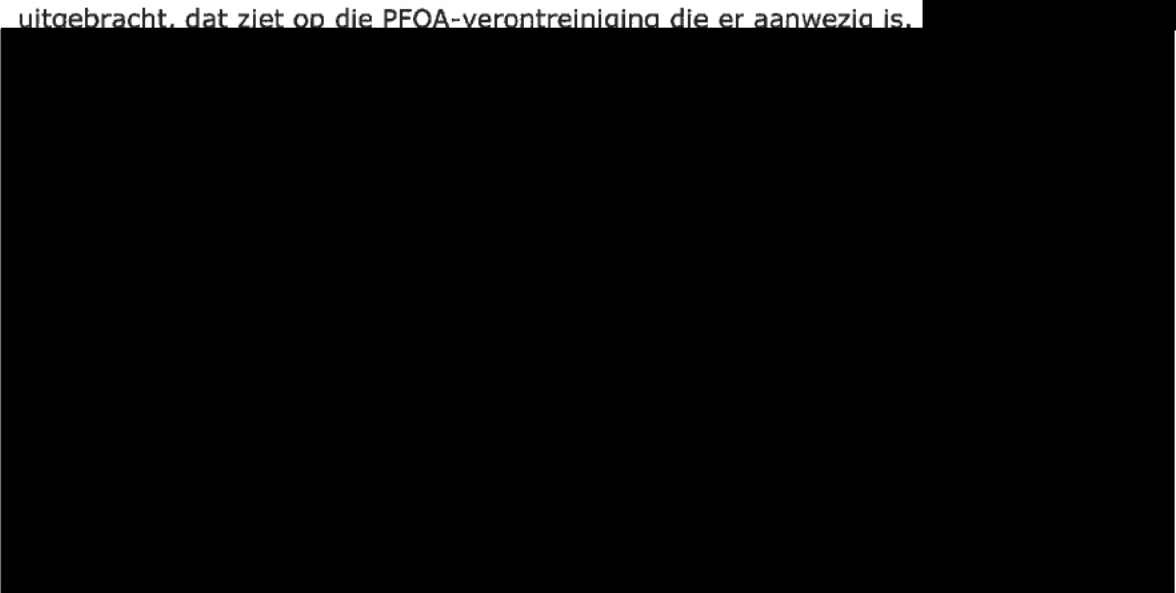
De heer Brand: Nou ja, zeker. Het gebeurt met regelmaat, dat een rechter zegt en het is ook tijdens het pleidooi gebeurd, van, heeft het zin om partijen de gang op te sturen? En volgens mij, was u ook bij de zitting. Nou, dat is eigenlijk een standaardprocedure. Wat ook wel gebeurt is, dat een rechter daarbij instructies geeft en gewoon zegt van, nou ja, als ik nu een uitspraak zou moeten doen, dan is mijn eerste idee ... Nou ja, dan komt die met een voorlopig oordeel en dan op basis daarvan, weer de gang op gestuurd. Dat gebeurt met regelmaat. En inderdaad, het zou heel goed kunnen zijn, dat als je dus verder zou gaan met die procedure, dat dat een van de uitkomsten gaat zijn. [redacted]

De voorzitter: Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een vraag aan mijnheer Brand. [redacted] Maar Chemours is in 2010 of 12 zijn ze begonnen met GenX. Dat hebben ze niet zomaar gedaan. Dat hebben ze gedaan, omdat PFOA geen goede stof was. Zo'n ontwikkeling van zo'n stof, ik denk, dat er toch wel zo'n tien jaar voorbij gaat. Dus ze hebben, ze zijn gestopt met PFOA, omdat die stof niet goed was. Ze hebben, daarom hebben ze GenX ontwikkeld. Dat is toch al een reden? Zo kan je toch al zeggen van, jullie wisten dat die stof niet goed was. Of is dat een rare opmerking?

De voorzitter: De heer Brands.

De heer Brand: Nee, kijk, een rare opmerking is het natuurlijk uiteraard, helemaal nooit. Maar het is niet voor niks, dat we het RIVM hebben ingeschakeld. Het RIVM is echt de expert in Nederland. Het RIVM heeft hier in 2016, volgens mij was het eerste onderzoek uitgebracht, dat ziet op die PFOA-verontreiniging die er aanwezig is.

De voorzitter: Een hele kleine dan, want het blijft wel echt technisch allemaal.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Maar waarom is Chemours gestopt met PFOA? Is dat een, kunnen ze daar een reden voor geven?

De heer Brand: Nou, dat weet ik niet meer precies, waarom ze nou gestopt zijn voor P... of met GenX. Ik weet wel, dat, stel dat er doorgeprocedeerd zou moeten worden zou, mijn advies aan de gemeente Dordrecht zou zijn, om waar het gaat om het oordeel van de rechtbank met betrekking tot GenX hè. Met betrekking tot GenX wordt er geen aansprakelijkheid aangenomen. Nou, ik denk, dat wij voldoende technische data hebben, op basis waarvan je zou kunnen betogen, dat het gebruik van GenX ook risico's oplevert voor die omgeving. En eigenlijk niet gebruikt had mogen worden of niet geëmitteerd had mogen worden, zo is gedaan. Dus, maar ook daarvan heeft die rechtbank gezegd, nou kennelijk is er onvoldoende aangetoond, om dat risico aannemelijk te maken. Dus ik neem geen aansprakelijkheid aan. Dat soort wegingen maakt een rechter.

De voorzitter: Mevrouw Kam... Nee. Wie heeft nog niet het woord en gaat wat zeggen, de heer Pelt.

De heer Van Pelt: Ja, dank u wel. Ja, een beetje hierop aansluitend. Wij zijn erg aan het focussen nu op het bedrijf Chemours. Dat gebeurt op een manier, die ik bijna toch een beetje richting zondebokachtig vind gaan. Maar behalve dat het bedrijf hier natuurlijk een rol in speelt, is het ook zo, dat het bedrijf vergunningen heeft gekregen. Neem ik aan, van de gemeente Dordrecht of andere autoriteiten. In hoeverre zou het kunnen zijn, dat die partijen ook een aansprakelijkheid dragen? Dus dat het een boemerang zou kunnen zijn.

De voorzitter: Dat zou ik zelf kunnen beantwoorden, maar dat mag ik niet als voorzitter. Wethouder, wilt u daar wat over zeggen?

Mevrouw De Jonge: Ik wil daar iets over zeggen. Maar het kan best zijn, dat ik mijnheer Brands toch even om assistentie vraag. Want dat is volgens mij nu precies, waar het rechterlijke vonnis over is gegaan. Want er zijn inderdaad vergunningen afgegeven. Maar is dat gedaan op basis van de juiste informatie, die wij als gemeente dan wel de provincie, die inmiddels bevoegd gezag is, hebben die alle informatie gekregen van Chemours of van andere bedrijven, want dat geldt ook voor andere bedrijven, om tot een juiste vergunningverlening te kunnen komen? Nou, dat is in ieder geval voor de eerste twee perioden uitgesproken. Nou, wat werd gezegd? Van 1998 ligt dat nu voor, wat is er aan informatie overgegeven aan de vergunningverleners en was dat dan voldoende en inzichtelijk genoeg om te kunnen concluderen, Chemours heeft toen netjes aangekondigd, dat deze stof die effecten zou hebben voor gezondheid. En wij moeten aantonen, dat wij zeggen, wij zien dat er bewijsvoering is, dat ze niet alles hebben aangeleverd om ons als vergunningverleners, de informatie te geven die ja, je ook nodig had om een goed afgewogen vergunning te kunnen verlenen. Zeg ik het goed hè?

De heer Brand: Zeker.

Mevrouw De Jonge: Ja. Na twee jaar zit het er wel in. Voorzitter, ik heb ook nog wel gelijk een vraag, als er geen ...

De voorzitter: Ja, dat is goed.

Mevrouw De Jonge: Want nou, we hadden dit memo ook aan jullie gegeven, om goed met elkaar te kunnen spreken. Ik probeer dat echt allemaal goed mee te nemen ook, met het team te kunnen bespreken, met andere gemeenten en ook, want die zijn ook best nieuwsgierig wat wij bespreken. Maar ook met het college, uiteraard. Ik zit nog een beetje te worstelen [REDACTED] wij vinden dat we het maximale voor onze inwoners moeten doen. Daar staan wij voor als gemeente, dat moet het doel zijn van deze onderhandeling. Waarbij ook nog de kanttekening staat van, en daarmee geven we ook de mogelijkheden voor andere inwoners, voor ondernemingen, om zelf mogelijk ook te kunnen procederen. Die hoor ik heel goed. Daarmee proberen we zo goed mogelijk te regelen, dat mensen weer in een gezonde leefomgeving terecht komen. [REDACTED]

[REDACTED] Dan is dat ook een uitkomst. Ik denk wel, dat het niet de enige uitkomst kan zijn. [REDACTED]. Gewoon, omdat we het niet kunnen inschatten of nog niet kunnen weten. Ik hoop, dat dat voor u ook akkoord is. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] En daar wil ik wel een beetje gevoel van u bijkrijgen van, als wij redeneren vanuit het maximale voor onze inwoners, want dat is wat we uiteindelijk moeten kunnen gaan uitleggen in die buitenwereld, is het acceptabel om een schikking te gaan doen? [REDACTED]

[REDACTED]

De voorzitter: Het is inderdaad, weer een beetje terug naar waar het naar mijn idee, over zou moeten gaan. En dan is het de heer Van Dam Timmers, die nou ...

De heer Van Dam Timmers: Ja, dank. Dank, voorzitter. Ik denk, dat ik daar heel kort over kan zijn. Ik denk, dat het antwoord daarop, in ieder geval namens onze fractie is, ja. Want dat is ons doel geweest, ook vanaf het begin. Het ging steeds over onze inwoners en ook, wat we daarvoor maximaal mogelijk zouden kunnen zijn. Wel is het daarbij zaak denk ik, om de inspanningen die geleverd worden tijdens het proces, dus niet wat we precies doen, dat we die vanaf eigenlijk vandaag ook wel en ook het nieuwsbericht bijvoorbeeld, dat dan komende donderdag naar buiten komt, dat daar ook in naar voren komt, dat dat ook de inspanning is van de verschillende gemeenteraden lokaal. Want de neiging is wel eens, om dat een heel collegeverhaal te maken en dan vervolgens te doen, alsof de gemeenteraad daarbij een applausmachine is geweest. Dus dat zou wel, nog wel een toelichting zijn. Het is, in sommige andere vraagstukken gebeurt dat soms. En ik denk, dat dat niet handig is, omdat wij als volksvertegenwoordigers ook op welk, wat hier uitkomt, ook aangekeken zullen worden. Dat betekent, dat dat een verantwoordelijkheid legt over, op wat we communiceren richting onze inwoners en wat we laten zien, wat onze inspanningen ook zijn geweest. Kijk, vanavond hebben we er niet over, dat we hier besloten met elkaar vergaderen. Maar we zitten hier toch om kwart voor elf, zullen we maar zeggen. Ik vind, dat die inspanning, dat we daar iets van naar buiten zouden moeten brengen.

De voorzitter: Mevrouw Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, kan me eigenlijk wel in grote lijnen aansluiten, bij wat de heer Dam Timmers net heeft aangegeven. Juist, omdat we met die onderhandelingen ook iets kunnen binnenhalen voor gronden van derden, denk ik, dat dat juist iets positief is. Alleen ja, dat is inderdaad ook wel belangrijk, dat we dat ook kunnen communiceren, waarom we voor die weg hebben gekozen. Juist, omdat we niet alleen voor onszelf, of ieder geval voor de gemeentegronden, maar ook voor andere, iets kunnen betekenen. Anders, dan wat je bijvoorbeeld zou kunnen halen uit een vonnis.

De voorzitter: De heer Damen, sorry.

De heer Damen: Het is laat. Even voor mij, moet je die vraag beantwoorden aan de hand van, dat ie verwacht dat er zeg maar [REDACTED]

Mevrouw De Jonge: Dat, sorry, voorzitter. Mooi, dat u dat zo formuleert. We zijn inderdaad echt nu aan het proberen [REDACTED]

[REDACTED] Nou, dat zijn, zeker als we toch weer in beslotenheid zitten, kunnen we dat soort dingen ook met u delen. Om te laten zien van, wat halen wij nou op in de verschillende organisaties? [REDACTED]

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja. Kijk, de vraag van of het, [REDACTED]

[REDACTED] Ik zie hier net naast me, even herinnerd. De Vlaamse overheid is natuurlijk een grotere overheid dan alleen de vier gemeenten, maar die hebben indertijd met 3M, die schikking voor vijfhonderdeenzeventig miljoen euro getroffen. Bij bedragen in die orde, dan is het, is denk ik goed uit te leggen. Dan hebben we nog een heel, wat mij betreft een verhaal, waar we goed mee de stad in kunnen gaan. Dus het hangt af van het resultaat. Voor wat betreft de communicatie, om daar toch nog even iets over te zeggen. Het zijn natuurlijk allemaal verschillende processen. Maar als we, wanneer we communiceren als gemeente over Chemours en als we het dan alleen hebben over de civiele procedure, zonder ook in de context van het Europese verbod, de duimschroeven die vanuit de provincie worden aangedraaid, scherpere controles, is het denk ik goed, om dat steeds waar het past en kan, het hele verhaal te vertellen. Want op moment, dat je alleen dit onderdeel eruit haalt en [REDACTED] dan kan het beeld ontstaan van, ja, goed, de gemeente laat zich omkopen of met een kluitje in het riet. Dat hele ... Terwijl, wij zitten natuurlijk met zijn allen, zijn hier lang bezig met dit onderwerp, wij kennen de context. En in die context, is het goed te plaatsen. Dat is misschien moeilijk, om in één advertentie te doen, maar laten we dat in elk geval proberen.

De heer Brand: Ja, één opmerking. Ik ken de 3M-casus, daar ben ik ook bij betrokken vanuit een andere hoedanigheid. We hebben het over een heel andere typisch situatie, met een heel andere verontreinigingniveaus. Maar goed, komen we nog op terug.

De voorzitter: Wie kan ik verder nog het woord geven? Of, ja, de heer Van Pelt.

De heer Van Pelt: Ja. En volgens mij is het, de kwestie die we bespreken, in essentie gaat het over volksgezondheid. [REDACTED] willen wij dus onze burgers dienen. Wat mij betreft, is het dan ook heel belangrijk, dat we burgers goed informeren. Met name over de schadelijke effecten hè, dus de negatieve gezondheidseffecten van de verontreiniging. En ik heb eigenlijk nog niet helder gekregen, dat we daar een helder beeld over hebben. Dat we zeker weten of met een grote mate van zekerheid weten, dat de verontreiniging waar we over spreken, dat die daadwerkelijk schadelijke gezondheidseffecten heeft. Dus het lijkt mij van belang, zeker als het zo is, dat we niet alle troep uit de grond kunnen halen en dat mensen daar dus gewoon mee moeten leven, dat wij daarmee moeten leven, dat we daar op een reële wijze over geïnformeerd worden. Want het zou kunnen zijn, dat dat ook een geruststellende boodschap zou kunnen zijn.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis wil daarop reageren.

Mevrouw Kamphuis: Ja, dank u wel, voorzitter. Via de voorzitter wil ik de heer Van Pelt vragen, is mijnheer Van Pelt bekend met de wetenschappelijke onderzoeken, dat het überhaupt je immuunsysteem aantast en kanker kan veroorzaken?

De heer Van Pelt: Nee, daar ben ik niet mee bekend. Die zou ik graag inzien.

De voorzitter: Ja, mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, we hebben, voordat u als commissielid actief was hebben we, als raad hebben we een heel aantal commissievergaderingen in het openbaar overigens, georganiseerd over dit onderwerp. Waarbij ook aan bod kwam bijvoorbeeld, de gezondheid. Zijn er mensen van de GGD, artsen geweest, die daar wat over vertelden. Dat is natuurlijk hele belangrijke informatie. Daar hebben we ook ons laten over informeren. Ik kan me voorstellen, dat misschien de griffie nog even die vergadering terug kan halen en even naar u door kan sturen van ... Want dat is, raad het echt aan, dat is goed om even te zien.

De voorzitter: Lijkt me tijd. Ja, kleine aanvulling.

Mevrouw De Jonge: Ja, kleine aanvulling. Werd hier al gezegd hè van, wij besluiten nooit zelf of iets nou wel de gezondheid schaadt of niet. Daar hebben we de RIVM voor, de GGD's. Dus wat dat betreft, laten we inderdaad de wetenschap en de experts daar altijd bij betrekken. Hoe wij ook hiermee om willen gaan is, dat we ook websites gaan openen. Op moment bijvoorbeeld, dat we uit zo'n plan van aanpak zijn gekomen Chemours, wordt daar alle informatie ontsloten, waarom en hoe het werkt en hoe dat in elkaar zit. En hoe je moet saneren, wat dat dan weer op kan leveren aan of bij kan dragen aan de gezondheid. Zo proberen we ook wel steeds duidelijk te maken van, vanuit gezondheid, want dat is duidelijk geweest, dat is het doel. Van, hoe werkt het? En degenen, die daar iets over kunnen zeggen, zijn ook aan het woord op dat moment. Dus dat proberen we wel steeds centraal te stellen en aan, uit te leggen, dat we het daarom doen.

De heer [REDACTED]: Even, ik ben even getriggerd. Die website, dat is natuurlijk een heel goed idee. Daar hebben we volgens mij, als raad eerder ook op, om gevraagd aangedrongen. Maar als ik u goed, als ik de wethouder zojuist goed verstond, was het ja, het ja, zodra we eruit zijn met Chemours. Maar is het niet slim, veel slimmer, om dat gewoon zo snel als het kan ... Dat heeft toch, dat staat toch los van elkaar?

Mevrouw De Jonge: Ja, voorzitter. Dat klopt, het staat los van elkaar. We zijn bezig met die website, we zijn bezig met de app. Dat is echt wel heel ver. Maar als we straks klaar zijn met ja, ook maar de onderhandeling denk dat we het gewoon moeten noemen, met de onderhandeling van, hoe de moestuinen gesaneerd gaan worden. Daarvoor gaan we ook een website openen, specifiek voor het project, saneren moestuinen. Hetzelfde idee, moeten we nog even over kijken, want het is wel heel andere orde van grootte. Als we de zwempas in de Merwelanden ook gaan aanpakken, moeten we eigenlijk op dezelfde manier ervoor gaan zorgen, dat er eenduidig steeds alle informatie van de verschillende instanties bij elkaar is. Om aan te geven van, hier zijn wij nu mee bezig in dit project van, uitvoeren van het vonnis. Dat bedoel ik met de andere website. Dus, één website met alle informatie, zoals we ook met elkaar hebben afgesproken, de motie ook aan het uitvoeren zijn. Dat is echt al heel ver. En daarnaast gaan we elke keer als er projecten, we noemen het maar even projecten, zijn, gaan we daar apart over communiceren. Dat is in ieder geval, wat we uit de ervaring van mijnheer Brand meenemen, die, dat wij ...

De heer Brand: Zelling.

Mevrouw De Jonge: Zelling. Voor jullie informatie, wij hebben de toenmalige projectleider van dat project, hebben wij ook bij ons ingezet, samen met een expert van Arcades, die dit onder andere bemensen.

De voorzitter: Ik zag een vinger van de heer Damen. En daarna wil ik even ook naar het trekken van conclusies van deze bijeenkomst, gaan. De heer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, wat ik wil benadrukken is, dat niet alleen het geven van informatie aan de bevolking over, wat de schadelijke effecten van al die giftige stoffen zijn en in hoeverre je dat weet terug te dringen die effecten, dat je die informatie geeft. Maar dat je ook laat zien, welke inform... welke kennis je niet hebt. Hè dus, de en wat wij nog niet weten. Want als je het vertrouwen van de bevolking enigszins wil winnen, zul je ook moet eerlijk moeten zijn over die dingen, waar je geen kennis van hebt.

De voorzitter: Waarvan akte. Ja, wij hebben zeg maar, deze bijeenkomst gehouden hè ook naar aanleiding van een motie, waarin ook gesteld wordt, ik herhaal het maar even hè. Raad uit te dagen, om een richtinggevende uitspraken te doen over het doel van de onderhandelingen met Chemours. Dat het college met ruime aanwijzingen vanuit de raad, op pad kan gaan. De heer Kuhlmann heeft gezegd van, voordat het überhaupt tot een schikking komt, gesteld dat het tot een schikking kan komen hè, willen we dat het eerst in de raad komt. Dat er in ieder geval niets afgesproken wordt, voordat de raad in ieder geval, zijn zegje daarover heeft kunnen doen in de wensen bedenken-procedure. Kan de commissie zich daarin vinden om dat te ... Oké, daar zie ik algemene instemming.

Er is ook een voorstel gedaan hè, om met een periodieke wijze, met een vaste regelmaat informatie naar buiten te laten brengen. Ja, dat, als je dat periode doet, kan het de ene keer veel zijn en de andere keer weinig zijn. Kan dat in ieder geval, bij iedereen op instemming rekenen? Daar wil de heer Kuhlmann wat over zeggen.

De heer Kuhlmann: Op zichzelf het één, het kan natuurlijk, supplementair dat je ook een soort van periodieke nieuwsbrief. Maar waar, ik denk, dat het wanneer er iets bekend is wat we willen delen of wat belangrijk is, dan moet je dat meteen doen. En niet wachten tot kwartaal drie er is van de nieuwsbrief. Dus op zichzelf, het, de een wil het andere niet uitsluiten. Maar niet uitsluitend, een periodiek bericht.

De voorzitter: Oké. Dus aangevuld, als er echt nieuws is, dan komt dat naar buiten hè. Maar in ieder geval, om de zoveel tijd laten we wat horen. En mevrouw Kamphuis wil wat zeggen.

Mevrouw Kamphuis: Maar wel, ik wil me wel aansluiten. Maar wel op zo'n manier in de pers laten komen, zodat er geen aanvullende vragen kan worden gesteld, zeg maar. Want dan moet je, dan moeten wij ze wel doorsturen naar de gemeente.

De voorzitter: Oké. Dan begrijp ik, dat het gewoon om in, zeg maar duidelijk taalgebruik gaat. Ja, oké.

De heer Gündogdu: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, mijnheer Gündogdu

De heer Gündogdu: Ja. U bemerkt waarschijnlijk wel, dat ik geen inbreng heb. En dat is een bewuste keuze geweest, even voor uw beeldvorming. Maar u gaf zojuist aan, dat de commissie zojuist wat besluiten heeft genomen. Kan daar ook een aantekening van gemaakt worden, dat wij in ieder geval geen keuze maken, in welk voorstel dan ook?

De voorzitter: Daar kan altijd een aantekening van gemaakt worden. Dat is bij dezen gebeurd. En dan de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja, dank, voorzitter. Dan verwacht ik ook wel een aantekening, dat de heer Gündogdu of dat, via u, voorzitter, de heer Gündogdu en zijn partij dus ook niet wensen, om hun volksvertegenwoordigende rol hier dan in te vullen.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dat roept op tot reactie. Mijnheer Van Dam Timmers, op 19 december 2023 had u de kans, om daar een ander standpunt in te nemen, om dit in het openbaar met elkaar te bespreken, maar daar heeft u tegengestemd.

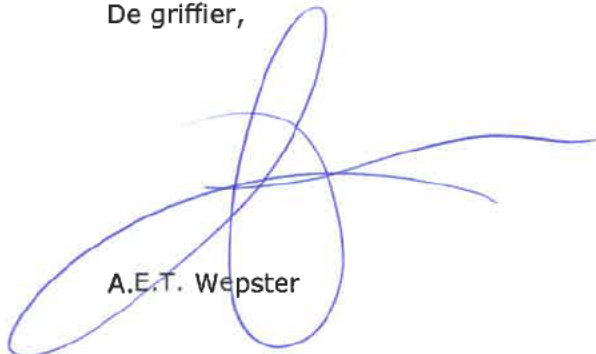
De voorzitter: Oké. Ik denk, dat we het hier even bij laten, qua deze uitwisseling van gedachtes. Even aan de wethouder, heeft u voldoende informatie om ... Zijn de vragen die u had willen stellen aan de commissie, beantwoord?

Mevrouw De Jonge: Ja, dank u, voorzitter. Nee, ik vond het echt heel waardevol. Allereerst, was het ook uw eigen debat natuurlijk. Maar ook heel fijn om zo mee te mogen doen en ook mijn vragen, bij u te kunnen neerleggen. Waar ik echt ja, uw input bij nodig heb, ook steun. Het zal hier niet bij blijven. We zullen elkaar regelmatig moeten treffen over de voortgang, keuzes die gemaakt moeten worden en wensen en bedenkingenprocedures. Dat ligt wat het college betreft, ook voor de hand. Wat we ook eerder hebben afgesproken. Voordat er overeenkomst worden afgesloten bijvoorbeeld, dat altijd even u. Zal misschien wat flexibiliteit kunnen vragen, want het gaat op het moment echt wel rap. Dus het kan best wel zijn, dat er al vrij snelle termijn toch iets over de moestuinen, in een vorm van plan van aanpak, wel voorbij gaat komen. Maar goed, dat, daar houden we u goed van op de hoogte. En dat zullen we met de griffie zo snel mogelijk, gelijk weer inplannen. Want ...

De voorzitter: Goed. Kans voor laatste opmerkingen en anders ... Iedereen heeft verteld, wat hij wou vertellen. Kon kwijt wat hij kwijt wilde. Dan sluit ik gewoon bij deze de vergadering. En dan kan ik iedereen er nog aan herinneren om naar de pantry te brengen, wat u gedronken heeft, et cetera. Kaartjes op te ruimen, et cetera, et cetera.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 9 april 2024.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A.W. Kolff